Nummer 27 Donderdag 7 Juli 1932 32ste Jaargang

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST"

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

AFWEZIG.

De Algemeen Secretaris is gedurende de maand Juli afwezig.

CRISIS-STEUNCOMITÉ VOOR NED.-INDIË.

In de overtuiging, dat een centrale organisatie hier te lande van practisch nut zou kunnen zijn in het belang van de talrijke door den crisisnood getroffen gezinnen onder de verschillende bevolkingsgroepen van Ned.-Indië, heeft zich onder leiding van den heer Ch. J. I. M. Welter, oud-Minister van Koloniën en oud-Vice-President van den Raad van Indië, te 's-Gravenhage een Crisis-Steuncomité voor Indië gevormd.

Het Comité stelt zich gaarne beschikbaar voor het in ontvangst nemen van gelden ter overmaking aan het Centraal Comité voor steun aan werkloozen te Batavia, opgericht in December 1930 onder voorzitterschap van het Lid van den Raad van Indië, den heer L. H. W. van Sandick.

Van de ontvangen geldelijke bijdragen zal in de dagbladen verantwoording worden afgelegd.

's Gravenhage, 26 April 1932.

Het Crisis-Steuncomité voor Ned.-Indië,

Ch. J. I. M. Welter, oud-Minister van Koloniën en oud-Vice-President van den Raad van N.-I., voorzitter;

Mr. A. Neytzell de Wilde, oud-voorzitter van den Volksraad in N.-I., Hoofd van de 1ste afd. van het Departement van Koloniën, onder-voorzitter;

R. Zuyderhoff, Lid van de Algemeene Rekenkamer, Algemeen Voorzitter van de vereeniging „Oost en West", commissaris;

F. H. Zeydel, oud-afdeelingshoofd bij de Koninklijke Paketvaart Mij., oud-Lid van den Volksraad, onder-voorzitter van het Hoofdbestuur der vereeniging „Indo-Europeesch Verbond", commissaris;

J. M. van Valkenburg, oud-onderdirecteur van het Departement van Gouvernements-Bedrijven in N.-I., penningmeester;

J. Th. Petrus Blumberger, oud-N.-I. Bestuursambtenaar, Hoofd van het kabinet van den Minister van Koloniën, secretaris.

Gironummer van het comité: 198000.

De omstandigheid dat het Crisis-Comité voor Ned.-Indië thans ingesteld geworden is, geeft het Hoofdbestuur aanleiding zich tot de Besturen der afdeelingen onzer vereeniging te wenden tot het inroepen hunner medewerking om het doel van dit Comité zooveel mogelijk te bevorderen.

Het Hoofdbestuur is van meening dat de wijze waarop die medewerking zou kunnen worden verleend — zelfstandig dan wel met bestaande of in het leven te roepen plaatselijke organisaties — aan het welnemen dier Besturen, dient te worden overgelaten.

Alleen zij aangeteekend dat, voor stortingen, behalve over het giro no. 198000 van het Comité, eventueel ook beschikt kan worden over dat van de Vereeniging „Oost en West", no. 14574.

HET HOOFDBESTUUR.

De Jaarl. Alg. Vergadering van „Oost en West".

Notulen der jaarlijksche Algemeene Vergadering, gehouden te 's-Gravenhage op 25 Juni 1932 ten 1½ uur op de Indische Tentoonstelling in het Westbroekpark. (voorloopig goedgekeurd in de vergadering van het Dag. Best. op 29 Juni 1932.)

Aanwezig het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging, het Bestuur der ontvangende afdeeling 's-Gravenhage, de leden van het Hoofdbestuur of hunne plaatsvervangers, behalve het H.B.-lid uit Arnhem, welke afdeeling niet vertegenwoordigd was en van welke daarvan ook geen berichtgeving ingekomen was, afgevaardigden uit eenige afdeelingen, dames en heeren belangstellenden, totaal ongeveer 100 personen.

De Algemeene Voorzitter, de heer R. Zuyderhoff, spreekt bij den aanvang de volgende rede uit:

Dames en Heeren,

U allen heet ik hartelijk welkom, in het bijzonder ons eerelid den oud-Minister van Koloniën, dr. Koningsberger, ons adviseerend Hoofdbestuurslid, den heer de Kanter en den vertegenwoordiger van onze bloeiende Curaçaosche afdeeling, dr. Polvliet, de voorzitter en stichter dier afdeeling.

Terwijl wij ons verheugen in de tegenwoordigheid van den heer Koningsberger, doet het ons smartelijk aan, dat voor enkele weken ons ander eerelid, de Majoor Bakhuis, ons door den dood ontviel. Om een hulde te brengen aan zijn nagedachtenis, noodig ik U uit een oogenblik van Uwe zetels op te staan.

De eervolle loopbaan van Bakhuis, zoo hier als in Oost- en West-Indië, is den meesten Uwer bekend. In het K.W. dat den dag na zijn overlijden uitkwam, vindt U hierover een en ander opgeteekend.

Van de oprichting der afd. Den Haag af, maakte hij deel uit van haar Bestuur en vele jaren was hij haar Onder-Voorzitter. Hij was een man, die de Vereeniging zeer genegen was en die haar vaak in stilte en achter de schermen belangrijke diensten bewezen heeft. Hij was een figuur van beteekenis en stond bij een ieder, wegens zijne karaktereigenschappen en bekwaamheden, in groote achting.

Niemand is onmisbaar, maar een ieder laat bij zijn heengaan een leegte achter; sommigen een groote. Tot dezulken behoort Bakhuis, die in sympathieke herinnering bij ons zal blijven voortleven.

Dames en Heeren,

Het is niet voor de eerste maal dat onze Vereeniging haar Algemeene Vergadering houdt binnen de omheining van een Koloniale Tentoonstelling. Het is nog slechts vier jaar geleden, dat wij daartoe samenkwamen op de I.T.A., door onze Arnhemsche afdeeling op uitstekende wijze georganiseerd. Thans bevinden wij ons op de I. T. Betere plaatsen voor een jaarbijeenkomst zijn er voor „Oost en West" zeker niet te vinden. „Oost en West", die beoogt de banden tusschen Nederland en de Overzeesche Gewesten nauwer samen te halen en als een der middelen tot bereiking van dat doel gedurende meer dan 30 jaar om zoo te zeggen geen gelegenheid ongebruikt heeft laten voorbijgaan, door verspreiding van kennis de belangstelling van het Ned. Volk in Oost- en West-Indië te verhoogen, „Oost en West" gevoelt zich op dergelijke plaatsen best. Het pionierswerk door haar verricht, is niet zonder gevolg gebleven. De belangstelling in den lande voor de overzeesche gewesten neemt, zij het ook langzaam, toe en ook de Haagsche Indische Tentoonstelling met inbegrip van het gisteren gesloten congres Nederland—Overzee, draagt daartoe bij. Dit is een gelukkig verschijnsel.

In onze vorige bijeenkomst te Leiden, gaf ik U een uiteenzetting van de tegenwoordige wereldcrisis, niet om U neerslachtig te maken, doch om U voor te bereiden op den langen en moeilijken strijd, die alom gestreden zal moeten worden. Sedert is een jaar verloopen, in welk tijdsverloop de wereld economisch een heel eind dieper gezonken is, terwijl het zich laat aanzien, dat het diepste punt nog niet bereikt is. Hiermede heeft een ieder rekening te houden en dus ook onze Vereeniging. Ook door haar is moeten worden bezuinigd, ook door haar zullen nog verdere bezuinigingen moeten worden aangebracht. Zij streeft er echter naar dat deze niet gaan ten koste van een krachtig optreden naar buiten, dit pogen was tot nu toe niet zonder gevolg. Laat men de waardevermindering van de effecten buiten rekening, dan sluit de dienst over het jaar 1931

WALDORP=RADIO

De geheele wereld in Uw huiskamer!

Vraagt onze gemakkelijke betalings-conditiën. 5346

Paul Krugerlaan 239-241, Den Haag. = Tel. 333726.

SPAART BIJ DE
NUTSSPAARBANK
TE
's-GRAVENHAGE

5132

DA'S STERK ZEG!!

„Tja, kerel, zoo iets kan alleen maar in Indië gebeuren.

— „Maar à propos, hoe kom je daaraan. Ik heb er niets van in mijn courant gelezen".

— „Logisch! Mijn zwager in Soekaboemi schreef het me of het een privé nieuwtje was, maar hij weet niet dat ik al een maand of drie Avondpostlezer ben, en daarin vind ik alles van Indië waar jij en ik belang in stellen. Artikelen, telegrammen en short nieuws. Net een Indische courant zoo uitgebreid en volledig.

Dagelijks telegrammen en actueele artikelen.

Wekelijks een 4 pagina's groot bijblad „Overzeesche Gewesten". 5074

„DE AVONDPOST"

MET OCHTENDEDITIE

TEL. 116100*. SPUI 39a.

STARTER BATTERIJEN

met twee jaar schriftelijke garantie.

— Uw eenigste waarborg —

Fa. TH. HEESEMAN, Hamerstraat 28. 's-Gravenhage.

Opgericht 1910. Tel. 112793.

— Rijks- en Gemeente-Leveranciers — 5398

HYGIENISCHE ARTIKELEN

Patent-Geneesmiddelen. — Vraagt prijscourant.

— Alleen origineele echte verpakking —

Wij waarschuwen voor waardeloozen namaak.

Gegarandeerd. — Onschadelijk.

Wordt door de Nederlandsche Wet beschermd ond. no. 60914

MAISON BAAN

Waldeck Pyrmontkade 54, Den Haag. Tel. 330675.

Tramlijnen 1—3—5—7—10—11 en 20. 5379

Let op het adres. **Geen Filialen.**

Uitzending van Diners - Specialiteit in Dagschotels

Het adres voor Ind. families. Diners à f 0.90, dagelijks thuisbezorgd in goed verwarmde bussen met Porselein Service.

v. Halderen - v. Loostraat 98

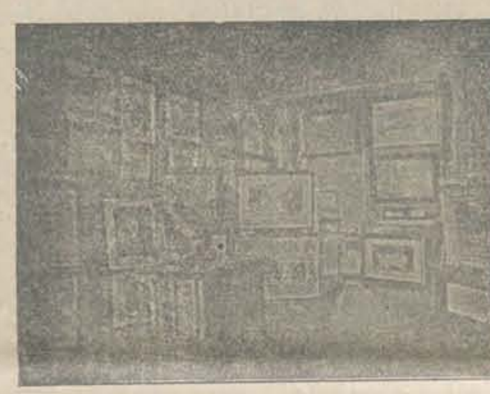
Telefoon 556188 5336

25 jarige ervaring op passagiersschepen

P. J. CRAMWINCKEL - PLAAT- en KUNSTHANDEL

BILLIJKE PRIJZEN 5131

KLEURETSEN

KLEURETSEN

PIET HEINSTRAAT 36 - DEN HAAG - TEL. 331906

Vele tevredenheidsbetuigingen van Indische families.

DOET UW VOORDEEL

EN LAAT PER KILO WASSCHEN

STOOMWASSCHERIJ
N.V. GEBR. SMEELE

HAAGWEG 499-501 — LOOSDUINEN

TELEFOON No. 339214

VRAAGT TARIEVEN

5212

Hij klopt, veegt en zuigt

de nieuwe RIBSEMA. Hollandsch fabrikaat. Vraagt U eens een demonstratie bij:

„SEVA", Thomsonlaan 88.

Tel. 392125. Wij ruilen Uw ouden Stofzuiger in.

— Betaling in overleg — 5353

MEUBELEN

Door rechtstreekschen verkoop van Meubelfabrikant aan 't publiek is alle tusschenhandel uitgeschakeld. Geen dure verkoopkrachten, dus geen onnoodige kosten. Chique Salonstellen bestaande uit groote Bergère-fauteuil, ronde Chesterfield-fauteuil, 4 massief eiken Q. A. Stoelen, bekleed met vocht-echte velours naar keuze f 140.—. Verder Salonstellen, bestaande uit 2 groote Clubfauteuils, 4 massief eiken Stoelen met sportverbinding, bekleed met zijden vocht-echte velours f 90.—. Levering van alle Meubelen' spotgoedkoop, Buffetten, Dressoirs, Rooktafels, Ligfauteuils' Spiegels, Bloemtafels, Schuiftafels, Linnenkasten enz.

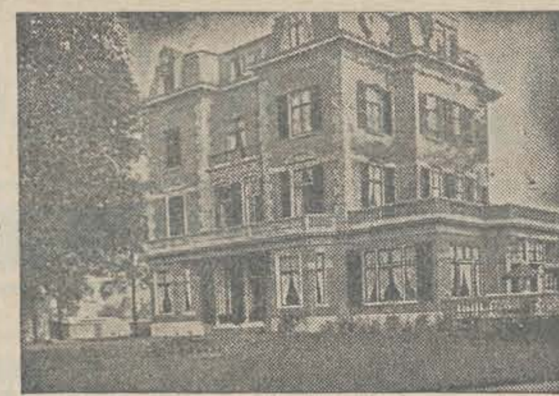
Alle Meubelen worden onder garantie verkocht.

Komt zien bij

D. STADHOUDER

SCHEPRADSTRAAT 33-35-37 — Telef. 118226

bij den Trekweg. 5200

— HERSTELLINGSOORD —

„Huize Maria Emalia Dorrepaal"

gelegen even buiten Voorburg in landelijke omgeving met grooten tuin en waterpartij. Uiterst geschikt voor repatrieerenden en herstellenden, die, op advies van een geneesheer, eenigen tijd rust behoeven. Pension f 3.— à f 4.— per dag. Prospectus met alle gewenschte inlichtingen worden, op verzoek, toegezonden door de Directrice: West-Vlietweg 115, Voorburg. 5235

NEW IMPERIAL Motoren (Blue Prince), N. S U. & SIMPLEX Rijwielen met hulpmotor

vanaf resp. f 395.—, f 175.— en f 199.50

El. verl. inbegr. Desgew. gem. bet. voorw. 5043

J. H. GERARTS, L. v. N. O.-INDIË 280-282

Agent Den Haag en omstreken — Telef. 720237

NOORDERKWEEKSCHOOL

„ABEL TASMAN" te DELFZIJL

Aan Ouders worden alle mogelijke inlichtingen verstrekt door den Directeur, voor plaatsing van hun zoon op bovengenoemde school.

(Leerlingen zijn intern). 5406

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West".

Apeld. Coöp. Fabriek van Melkproducten

(A. C. F. v. M.) 5600

„MARIËNDAAL"

TELEFOON 163 TELEFOON 163

KAWEE'TJES

BERGEN OP ZOOM

Gereserveerd voor de 5472

Firma L. H. v. d. AA,

Fotograaf, Bergen op Zoom.

HAARLEM

Voor GLASGORDIJNEN

in Voilestof, Filets, Marquisette met en zonder kant, Entredeux bij

WINDT, Wagenweg 146, Haarlem

— Telefoon 14951 — 5366

GRONINGEN

J. C. KOENS 5034

Bloemenmagazijn „DE LELIE"

Oosterstraat 42. Tel. 4987. Groningen.

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West".

Bel te Groningen op 3207

A. Hijlkema, Kolenhandel.

Wij leveren alle soorten **Steenkolen, Anthraciet enz.**

NOORDERHAVEN N.Z. 57a.

Aanbevolen adres voor leden van „Oost en West". 5020

Zorg wordt verdreven door actie. Wanneer iets u drukt, doe er dan terstond wat aan, ook al brengt dit nog geen oplossing. Elke daad, aan een moeilijkheid gewijd, geeft u een gevoel van voldaanheid, dat uw zorg verlichten zal. (Maandblad „Succes").

nog met een klein voordeelig saldo en zulks niettegenstaande aan den eenen kant de inkomsten gevoelig achteruit liepen, en aan den anderen kant, zooals U aanstonds uit het jaarverslag zal blijken, veel verricht werd. In het loopende jaar liepen de inkomsten verder met circa f 4000.— achteruit, nochtans zal het evenwicht tusschen uitgaven en middelen niet verbroken worden. Wat een verdere toekomst geven zal, wie zal het zeggen.

Het Bestuur staat gereed nog verdere terugslagen op te vangen. Daarnaast rekent het er op, dat door eensgezinde en krachtige samenwerking tusschen leden, afdeelingsbesturen en hoofdbestuur voorkomen zal worden, dat het aantal leden verder al te zeer zal teruglоopen. In dit vertrouwen open ik deze algemeene vergadering.

Alvorens tot punt 2 van de agenda over te gaan, gevoel ik mij gedrongen een woord van hulde en lof te brengen aan ons verdienstelijk hoofdbestuurslid Dr. Zeylstra te Deventer, onder wiens voortreffelijke leiding ons prachtig gedenkboek van Nederlands deelneming aan de Internationale Koloniale Tentoonstelling te Parijs tot stand kwam. De heer Zeylstra was verhinderd hier tegenwoordig te zijn, zijn vervanger, de heer Alberts, zal zich echter wel willen belasten om aan hem onzen hartelijken dank voor zijn schitterend werk over te brengen.

Punt 2 der agenda. Notulen der vorige vergadering. Besloten wordt deze notulen, welke geacht mogen worden van algemeene bekendheid te zijn, goed te keuren en mitsdien de lezing achterwege te laten.

Punt 3. Jaarverslag, Rekening en Verantwoording 1931 met rapport verificatiecommissie en Begrooting 1932.

De secretaris leest het voornaamste gedeelte uit het jaarverslag voor. De voorzitter betuigt hem dank voor de samenstelling. Wat de Rekening en Verantwoording betreft, deelt de voorzitter mede, dat, indien men het effectenverlies buiten beschouwing laat, de rekening nog een klein batig saldo aantoont.

Voorlezing geschiedt van het rapport der verificatiecommissie waarin op grond van de accoord bevinding der Rekening en Verantwoording in overweging gegeven wordt den penningmeester acquit en decharge te verleenen voor diens goed beheer. Aldus besloten onder dankbetuiging aan de commissie voor het door haar verrichte.

De begrooting voor 1932 sluit met een totaal aan inkomsten en uitgaven van f 31000.—. In uitgaaf is o.a. opgebracht f 100.— als contributie aan het Ned. Verbond van Koloniale Vereenigingen.

De begrooting wordt vervolgens goedgekeurd.

Punt 4. Voor het nazien der Rekening 1932 worden benoemd de heeren Erfmann en Van Aalst jr., als plaatsvervanger de heer Poortman, oud-Resident, die zich daarvoor beschikbaar hebben gesteld. De voorzitter huldigt bij dit punt de nagedachtenis van den heer Lusink, die jarenlang met kunde en nauwgezetheid als lid der verificatie-commissie heeft gefungeerd.

Vergun mij thans, aldus de voorzitter, enkele verzoeken te doen.

In de eerste plaats om propaganda te maken voor het Crisis-steuncomité voor N.-I., dat zich onder leiding van den oud-Minister Welter gevormd heeft en dat zich beschikbaar stelt voor het in ontvangst nemen van gelden ter overmaking aan het Centraal Comité voor steun aan werkloozen te Batavia. De nood onder die werkloozen is zeer groot. Daar ook hier te lande malaise bestaat, is het duidelijk dat het weinigen schikt groote bedragen voor dat sympathieke doel af te zonderen, doch wel moet het mogelijk zijn dat velen daarvoor een kleinigheid geven. Elk penninkske zal dankbaar worden aanvaard.

Maakt derhalve ieder in Uw kring daarvoor propaganda, opdat men in Indië ondervinde, dat vele hier te lande begaan zijn met het deerniswaardige lot der werkloozen aldaar.

In de tweede plaats doe ik aan U het verzoek de kinderen en pupillen van de leden op te wekken door inzending van een opstel over de Ind. tentoonstelling in Den Haag deel te nemen aan den wedstrijd waarvoor 10 exemplaren uitgeloofd zijn van het fraaie Gedenkboek betreffende Nederl. deelneming aan de Int. Kol. Tentoonstelling te Parijs. Omtrent dezen wedstrijd zijn nadere bijzonderheden opgenomen in het K. W.

In de laatste plaats doe ik een beroep op alle leden en alle afdeelingsbesturen om krachtig de actie te steunen tot hulpverleening aan repatrieerenden uit onze Overzeesche Gewesten. Het loffelijk initiatief daartoe is uitgegaan van onze Gooische afdeeling, welke als centrale voor dat werk fungeert. Reeds hebben de afdeelingen Amsterdam, Arnhem, Amersfoort en Utrecht hunne medewerking toegezegd. Mogen alle overige afdeelingen zich daarbij aansluiten.

De vergadering verleent voorts hare goedkeuring aan het voorstel tot toetreding der Vereeniging bij het Verbond van Nederl. Koloniale Vereenigingen. (Punt 5 der agenda).

Punt 6. Voorziening vacatures Hoofdbestuur.

De in dit jaar aftredenden zijn de heeren Zuyderhoff, Logeman, v.d. Brugh, Garschagen, mr. Blom, mr. Huges, Oxenaar en van Hamel, voor wie dubbeltallen zijn ingekomen. Een schriftelijke stemming over deze herkiezing we:ke zou dienen te geschieden, wordt evenwel achterwege gelaten, op aandrang uit de vergadering ze:ve met voorstel de Kanter, de aftredende leden, die zich beschikbaar stellen, aan te wijzen, zoodat deze heeren allen herkozen zijn, terwijl eveneens de tusschentijdsche benoeming door het Dag. Bestuur van het Hoofdbestuurslid prof. Van Vuuren, ter vervanging van den heer Somermeyer (Utrecht), die bedankt heeft, bij acclamatie wordt goedgekeurd.

Punt 7. Bepalen plaats volgende algemeene vergadering. Hieromtrent wordt geen besluit genomen, wordende deze aangelegenheid voorshands aan het welnemen van het Hoofdbestuur overgelaten.

Bij het stellen der rondvraag wijzen de heeren prof Sleeswijk e.a. op de aanschrijving van de A. M. V. J. (Amsterdamsche Maatschappij voor Jonge Mannen) te Amsterdam, met kennelijk hetzelfde doel als het Ind.-Steuncomité-Welter.

Is hier verschil in doelstelling of alleen splitsing? In het laatste geval zou dit verwarrend kunnen werken. De voorzitter antwoordt hierop, dat er in zoover verschil bestaat in doelstelling, dat, terwijl de A.M.V.J. gelden verzamelt voor uitsluitend één middel om de werkloozen in Indië te helpen, het Comité-Welter te beschouwen is als de vertegenwoordiger van het Centrale Comité in Indië, dat langs verschillende wegen de werkloozen aldaar tracht te steunen.

Voorts vraagt de heer prof. Sleeswijk naar de consequentie der toetreding van „Oost en West" tot het Nederl. Verbond van Koloniale Vereenigingen, ook met betrekking tot den te vormen Internationalen bond. De voorzitter beantwoordt de vraag in dien zien, dat aan den eenen kant het Ned. Verbond vrij is om al dan niet tot de Internationale federatie toe te treden, doch dat aan den anderen kant de Vereeniging „Oost en West" vrij is om al dan niet lid te blijven van het Verbond.

De heer Schoonhoven, voorzitter der afdeeling Apeldoorn, hulde brengende aan het sociale werk door de afdeeling 't Gooi ter hand genomen, meent niettemin dat eene zinsnede in het rondschrijven waarmede dat werk voorbereid is, minder gelukkige bewoordingen bevat, deze n.l. dat in dezen tijd het gewone werk der Vereen. „Oost en West" zou moeten wijken voor het sociale werk waarvoor die afdeeling het initiatief genomen heeft. Integendeel, aldus spreker, naast het eene ook het andere en zelfs meer dan ooit behoort het gewone werk van „Oost en West" de aandacht te blijven behouden.

De heer Hoogesteger, secretaris-penningmeester der afdeeling 't Gooi, laat gaarne recht wedervaren aan de meening van den heer Schoonhoven, maar de strekking van het rondschrijven zijner afdeeling beoogt alleen een krachtige aansporing om met gezamenlijke krachten te bevorderen wat thans allereerst behoort te worden verricht dit n.l. om de slachtoffers van dezen tijd, in onzen kring, in hunne moeilijkheden tegemoet te komen. Dit is ook de bedoeling van de actie Eykman van de A.M.V.J., hierop wijst ook de van zijne afdeeling in het werk gestelde poging om voor dat streven de medewerking te verkrijgen der diverse Stoomvaartmaatschappijen.

Ten slotte spreekt de voorzitter een woord van dank tot het bestuur der ontvangende afdeeling Den Haag en voor de groote opkomst en de belangstelling voor de Vereeniging welke daarvan blijk geeft.

Vereeniging „Oost en West".

Circulaire.

Repatrieerenden, die niet over ruime middelen beschikken, zullen verstandig doen door eens te gaan spreken met een der Afdeelingsbesturen van onze Vereeniging volgens onderstaande lijst.

De Vereeniging geeft kosteloos raad en advies over het leven in Nederland en buitenland, welke tot kostenbesparing kunnen leiden.

Zij beschikt over een groot aantal adressen van personen en gezinnen, welke pension houden of betalende gasten zoeken.

Zij kan partijen bijeenbrengen, welke willen trachten door samenwoning de kosten van woongelegenheid en levensonderhoud te verlagen.

Bij gebreke eener plaatselijke Afdeeling van „Oost en West" wende men zich tot den Secretaris der Afdeeling 't Gooi, Bisonlaan 4, Hilversum, Tel. No. 2444.

Namens het Dagel. Bestuur,
De Centrale v/h. Sociale Werk.

L ij s t d e r A f d e e l i n g e n:

Amsterdam: Van Breestraat 21.
Amersfoort: Huygenslaan 7.
Arnhem: Benedendorpsche Weg 4, Oosterbeek.
Apeldoorn: Jagersweg 42.
Bergen op Zoom: Antwerpsche Straat 28.
Breda: Ginnikenweg 119.
Deventer: Singel 1.
't Gooi: Bisonlaan 4, Hilversum.
Groningen: Heerestraat 79.
Den Haag: Jac. Hopstraat 12.
Haarlem: Van Hogendorpstraat 3.
Leiden: Witte Rozenstraat 20.
Nijmegen: Berg en Dalsche Weg 134.
Rotterdam: Westersingel 87.
Twente: Groen van Prinstererlaan 37, Enschede.
Utrecht: Hieronymusplantsoen 8.
Den Haag: Informatiebureau Hoofdbestuur, Korte Voorhout 6.

De stem der Bovenwinders

door

W. R. MENKMAN.

In mijn antwoord aan den heer B. (Kol. Weekbl. 24 Maart j.l.) sprak ik de hoop uit dat nu eens de stem der Bovenwinders zelf zou worden gehoord; die hoop is thans vervuld geworden, althans voor zoover betreft het eiland St. Maarten (Ned. gedeelte), waar het zielental der inwoners nagenoeg even groot is als op St. Eustatius en Saba tezamen. Drie prominente St. Martijners hebben mij, naar aanleiding van de discussie in het K.W. hun zienswijze te kennen gegeven.

De algemeene strekking der opmerkingen van deze heeren is, 1e dat men met betrekking tot de in uitzicht gestelde welvaartspolitiek in het belang der Bovenwindsche Eilanden nog altijd wacht op daden, 2e dat de bevordering van landbouw, tuinbouw en veeteelt in de eerste plaats in aanmerking komt als middel tot de economische verheffing der bevolking. Precies dus wat ook in mijn betoog was naar voren gebracht.

Men betuigt zich erkentelijk voor den gebleken goeden wil van den tegenwoordigen Landvoogd en schrijft het uitblijven van succes belovende maatregelen toe aan het ontbreken van een deskundig adviseur, met stuwkracht en autoriteit, die zich geheel aan de hem gestelde taak kan wijden en de ambitie heeft iets te bereiken. Nu ja, goede wil an allerhöchster Stelle is nadunrlijk eerste vereischte om iets goeds — wat het dan ook zij — tot stand te doen komen, maar professioneele belangstelling en bij voorbaat aanwezig te achten goede wil bij de hoogste leiding zijn nu eenmaal niet voldoende om moeilijke problemen tot oplossing te brengen. En het probleem der B.W.E. is extra moeilijk, omdat het hier geldt een uit drie weinig bevolkte, niet welvarende en afgelegen eilandjes bestaande gebiedjes dat met de veel belangrijker groep der benedenwindsche eilanden vrijwel niets anders dan de vlag gemeen heeft en desniettemin vanaf Curaçao, afstand bijna 500 zeemijlen, moet worden bestuurd. Wat er te verwachten valt van het beleid ter hoofdplaats, zoodra het niet gaat om den goeden wil van den Landvoogd, maar om de details van practische uitvoering, heb ik reeds in mijn betoog met een enkel voorbeeld geïllustreerd; de kostelijke onderscheiding tusschen een steeds gevoeld gemis

en een nu eindelijk bepaald noodzakelijk geworden voorziening werd gemaakt met betrekking tot een voor het eiland St. Maarten belangrijke behoefte — waarmede de kapitale som van ƒ 1500 gemoeid was — en in een tijd toen men op Curaçao dacht in millioenen en handen te kort kwam om alle aan den lande verschuldigde belasting in te zamelen. Wat zullen goede wil en belangstelling uitwerken, nu voor Curaçao en Aruba — de beide eilanden welke tezamen 98 pct. van alle inkomsten leveren — de gulden dagen voorbij zijn?

Gemis van raadgevers en uitvoerders is nimmer een excuus voor het hoogste bewind, in Curaçao zoomin als elders, integendeel, hoe hooger op de hiërarchische ladder, destemeer spreke een bekwame bewindvoering zich uit in een weldoordachte organisatie en een juiste keuze van medewerkers. Zijn de prestaties onvoldoende, dan treffe de blaam niet in de eerste plaats hen die zich lieten benoemen, maar vooral de instanties van wie de benoemingen uitgingen, men kan naar boven de lijn zoo ver doortrekken als men wil en ten aanzien van Curaçao komt men dan steeds terecht bij de moederlandsche regeering.

Voor 1931 was op de Curaçaosche begrooting een bedrag uitgetrokken voor de bezoldiging van een landbouwkundige, teneinde bij de pogingen om tot economische opheffing der B.W.E. over deskundige voorlichting te kunnen beschikken. Het huidige bestuur evenwel meende dat dit bedrag kon worden bespaard door tot Gezaghebber over de drie B.W.E. een gewezen planter uit Suriname te benoemen. De heeren Bovenwinders hebben tegen dit eigenaardige beleid bezwaar en ik zou zeggen: terecht. De ambtenaar in kwestie, die omderwille van zijn deskundigheid op het gebied van den landbouw benoemd werd, heeft volgens mijn zegslieden geen tijd om zich met de landbouwaangelegenheden te bemoeien, omdat hij geheel in beslag wordt genomen door de bestuurstaak, waarvoor hij, naar ik meen, geen opleiding had genoten. Het bestuur sprak in April 1931 de meening uit dat een afzonderlijk landbouwkundige voor de B.W.E. pas noodig zou zijn wanneer de landbouw aldaar tot meerdere ontwikkeling zou zijn gekomen, thans wijt men het ter plaatse aan het gemis van deskundige voorlichting dat er op landbouwgebied niets van beteekenis wordt aangepakt. Typeerende staaltjes van dat ronddraaien in een kringetje, waarvan uit de Curaçaosche geschiedenis der laatste 10 à 12 jaar meerdere voorbeelden zouden kunnen worden aangehaald.

De drie B.W.E. staan tezamen onder één Gezaghebber, een toestand welke mogelijk is gemaakt door de wijziging in het Curaçaosche regeeringsreglement van 1920. Wanneer men bedenkt, dat die 3 eilandjes — hoe onbelangrijk en weinig bevolkt zij dan ook mogen zijn — respectievelijk 17, 25 en 32 zeemijlen van elkander verwijderd liggen, dan zal men iets kunnen voelen voor het argument mijner berichtgevers dat onder deze omstandigheden de technisch-landbouwkundige kwaliteit van hun opperhoofd moeilijk tot hun recht kan komen. Merkwaardig is ook dat het regeeringsreglement nog steeds de fictie handhaaft dat de Gezaghebber van een eiland of een groep van eilanden de bestuurder is van het betreffende ressort en niet eenvoudig de eerstaanwezende ambtenaar; alle inwoners zijn hem eerbied en gehoorzaamheid verschuldigd en alle beambten staan onder zijn bevelen. Hij heeft zelfs tegen aanranding van buiten te waken, maar de bevordering der welvaart in zijn bestuursgebied is hem niet met zoovele woorden opgedragen; de positie is dus formeel een andere dan die van de districts commissaris in Suriname (vergel. de Surinaamsche regeling).

De Gezaghebber, als plaatselijk bestuurder op de eilanden buiten de standplaats van den Gouverneur, werd tot 1920 door de kroon aangesteld; door de reeds eerder genoemde wijziging van het regeeringsreglement, ging het benoemingsrecht op den Gouverneur over en daardoor werd een einde gemaakt aan een toestand welke langen tijd aan het gezaghebbersambt een zekeren luister had verleend, weinig in overeenstemming met de werkelijke beteekenis ervan, althans voor wat sommige eilanden betreft. Voor de B.W.E. evenwel, welke gedurende de 17de en 18de eeuw een zelfstandig gebied hebben gevormd en welke in een ander deel der Caraïbische Zee — en in een andere omgeving — zijn gelegen, werd door de verandering misschien meer dan goed was — gegeven de stemming aldaar — geaccentueerd. dat men van af Curaçao wordt geregeerd. Ten aanzien van de bestuurlijke samenvoeging der drie eilandjes, waarover ik het hierboven reeds had, schijnt niet voldoende te zijn ingezien, dat door een simpele redactiewijziging van het regeeringsreglement — en door een nieuwe instructie voor den Gezaghebber — geen bevredigende reorganisatie kan worden verkregen; wat er al zoo is gaan rammelen onder de nieuwe regeling werd in de West-Indische Gids van September 1931 door mr. H. M. A. Wijtjens op heldere wijze uiteengezet. Trouwens, van zonderlinge tegenstrijdigheden is de laatste jaren reeds ettelijke malen in de practijk gebleken. Ieder der door een Gezaghebber bestuurde eilanden heeft een raad van politie, bestaande uit drie leden, twee door de bevolking gekozen landraden en de Gezaghebber — ambtenaar en ondergeschikte van den Gouverneur — als voorzitter. De landraden van St. Maarten droegen eenige malen met hun beiden — dus zonder den Gezaghebber — de belangen van hun eilanden voor bij den Gouverneur en den kolonialen raad op Curaçao. Dit laatste college wist verleden jaar — met eenige moeite — gedaan te krijgen dat haar gedeeld afschriften der notulen zouden worden verschaft van de zittingen der raden van politie, notulen welke n.b. reeds sedert jaar en dag ter beschikking worden gesteld van de Staten-Generaal h.t.l., die er allicht minder interesse voor hebben dan de Curaçaosche raad. Eveneens in 1931 legde de Gouverneur tegenover den K.R. de belofte af den Gezaghebber der B.W.E. te zullen opdragen de landraden „zooveel mogelijk" te raadplegen, ook in zaken de handhaving van orde en rust betreffende. Dit alles doet wel vreemd aan, wanneer men bedenkt, dat het regeeringsreglement aan den R.v. P. — als college — opdraagt den Gouverneur van bericht en raad te dienen, aan dit college recht van petitie verleent — o.a. bij Gouverneur en K.R. — en het de bevoegdheid toekent voorschriften te geven, o.a. in het belang der openbare orde, terwijl datzelfde regeeringsreglement de landraden individueel ziet als functionarissen die den gezaghebber bijstaan in het dagelijksch bestuur.

Na dit uitstapje op het gebied der bestuursregeling weder terugkeerend naar de beschouwingen der drie St. Martijners, verdient in de eerste plaats vermeld te worden dat deze heeren blijk geven van objectiviteit, door hun ingenomenheid uit te spreken met de tot stand gekomen stoomvaartverbinding tusschen Beneden- en Bovenwindsche Eilanden, hoezeer daardoor dan ook de belangen der schoenereigenaars in het gedrang mogen zijn gekomen. De voordeelen der betere verbinding — in algemeenen zin — zullen dan ook door niemand ontkend worden en allerminst door mij; de toestand der laatste 20 jaar was eenvoudig allertreurigst. Iets anders is het echter of het gouvernement met het instellen — of liever het na eindeloos getol wederom instellen — van een zoodanige verbinding, mocht komen aandragen als een maatregel van primaire beteekenis, in verband met den economischen opbouw, meer speciaal in het belang van den afzet der producten van de B.W.E. Een der schrijvers ondersteunt mijn standpunt ter zake door te verklaren dat die maatregel „ranks after all of secondary importance, unless the needs of the islands themselves and their internal development is taken in hand seriously and with hopeful course. There must be something for the steamers to call for."

Dat er althans op St. Maarten met betrekking tot die inwendige ontwikkeling tot dusver niets wezenlijks is ondernomen, daarover zijn de heeren het eens. Dat er slechts heel weinig domeingrond beschikbaar is, wordt door een opmerking hunnerzijds bevestigd; dat gronduitgifte zooveel mogelijk zou worden bevorderd, wordt echter ontkend, met een beroep op de gevallen dat aanvragen voor gouvernementsterreinen zouden zijn afgewezen. Vele inboorlingen, zoo wordt beweerd, hebben evenwel eigen stukjes grond, welke wegens de armoede en de onkunde der eigenaars niet rendabel worden gemaakt.

Men klaagt dat de landbouwvereeniging op St. Maarten wel de beschikking heeft over zekere gelden, tot het aankoopen van benoodigdheden, doch met de bedoeling dat die benoodigdheden tegen contante betaling aan de belanghebbenden zullen worden geleverd, terwijl crediet een der eerste behoeften is van den kleinen landbouwer. Van het rapport van den Curaçaoschen gouvernementsveearts — die in Januari j.l. St. Maarten heeft bezocht — zou de landbouwvereeniging eind Mei nog geen kennis hebben kunnen nemen, hoewel het zich toen reeds eenige maanden in handen van den Gezaghebber zou hebben bevonden. Een regeling als de Land Settlement Ordinance der nabijgelegen Britsch West Indies is op onze eilanden onbekend, een proeftuin is op St. Maarten nooit aangelegd, twee jaren van ideale weersgesteldheid en groote vraag naar tuinbouwproducten op de Benedenwindsche eilanden zijn voorbijgegaan, zonder profijt voor St. Maarten.

Veredeling van den veestapel zou zeker aan de welvaart der bevolking ten goede komen, maar niet voeldoende zijn „to keep men at home and change our waste fields into smiling gardens."

Ik ben den St. Martijners dankbaar voor de waardeering waarvan zij blijk hebben willen geven voor de pogingen door mij en door anderen gedaan om de aandacht van het moederland te vestigen op de nooden van een stukje grondgebied dat 300 jaar geleden Nederlandsch bezit werd en dat reeds zoolang deerlijk werd verwaarloosd. Aangezien de heeren mij niet hebben gemachtigd hunne beschouwingen in extenso en onder hun eigen namen te publiceeren, heb ik gemeend niet beter te kunnen doen dan in een artikel van mijn hand hun stem te laten doorklinken.

Amsterdam, 1 Juli 1932.

Jaarverslagen.

Afdeeling Rotterdam.

In de vacature van den afgetreden voorzitter mr. J. G. Huyser, werd voorzien door de benoeming van den heer J. D. Daubanton, buitendien werden tot bestuursleden benoemd mevrouw A. L. M. van Reyn Snoeck—Casparé, als tweede secretaresse, en de WelEd. Z.Gel. heer dr. G. E. H. Verspijck Mijnssen, zoodat het bestuur thans bestaat uit: den heer J. D. Daubanton, 1e voorz.; mej. A. R. Gransberg, 2e voorz.; den heer F. A. Ver vloet, 1e secr.; mevr. A. L. M. van Reyn Snoeck—Casparé, 2e secretaresse; den heer W. C. Schalk wijk, penningm.; en de heeren W. Ruys Bzn.; C J. Pluygers G.C.zn.; en dr. G. E. H. Verspijck Mijnssen.

Van de in ons vorig verslag vermelde lezingen, gehouden in samenwerking met de vijf vereenigingen 1 Algemeen Nederlandsche Verbond; 2 Koninklijk Ned. Aardrijkskundig Genootschap; 3 Vereeniging Nederlandsch Fabrikaat; 4 Ned. Maatschappij voor Nijverheid en Handel; 5 Kon. Ned. Vereeniging „Onze Vloot"; zijn nog te vermelden drie lezingen en twee filmvertooningen, t.w.:

16 Jan.: Film van het bedrijf der Kon. Ned. Maatschappij tot Exploitatie van Petroleumbronnen in Nederlandsch-Indië.

23 Jan.: Ir. L. J. M. Feber: Volksontwikkeling en Onderwijs.

30 Jan.: A. D. A. de Kat Angelino: De hedendaagsche Koloniale Staatkunde v. Nederland.

6 Februari: Prof. G. Gongrijp: De economische betrekkingen tusschen Nederland en Indië.

13 Februari: Film van het bedrijf der Nederlandsche Handelmaatschappij in Nederl.-Indië.

welke avonden steeds veel belangstelling mochten ondervinden.

Van de Vereeniging Koninklijk Nederl. Aardrijkskundig Genootschap, mochten wij, evenals in vroegere jaren meerdere kaarten voor de van hun Genootschap uitgaande lezingen ontvangen voor onze bestuursleden.

De portefeuille bleef voor belangstellenden circuleeren.

Op 31 December was het aantal leden en donateurs 80, en zes begunstigers.

Met een batig saldo van f 571,07 eindigt het boekjaar.

Afdeeling Twente.

Leden: Op 1 Maart 1931 bedroeg het ledental van deze afdeeling 43. Tot 1 Maart 1932 trad geen enkel lid toe, wel bedankten 20 leden, nagenoeg allen wegens financieele redenen, die in een zeer eenzijdig industriegebied als het Twentsche, dat bovendien te lijden heeft onder zeer ernstige stakingen, vrijwel geheel samenhangen met de heerschende crisis-toestanden. Een belangrijk deel dergenen, die thans bedankt hebben, hadden zich bovendien vroeger waarschijnlijk meer uit zakelijke dan uit persoonlijke overwegingen als lid aangemeld; met de afnemende beteekenis van de eigen koloniën voor de Twentsche industrie, verminderde uit den aard der zaak ook de interesse van deze leden voor genoemde landstreken, zoodat bij inkrimping der uitgaven het lidmaatschap voor Oost en West niet in de laatste plaats geschrapt zal zijn. Op 1 Maart 1932 bedroeg het ledental dientengevolge nog slechts 23, d.w.z. juist de helft van het aantal op 1 Maart 1930. Hoewel het vereenigingsjaar samenvalt met het kalenderjaar, wordt het ledental toch vermeld op 1 Maart, omdat de invloed de contributie-inning zich het sterkst doet gevoelen vlak nà nieuwjaar, en de stand op 1 Maart dus zuiverder weergegeven wordt dan op 1 Januari.

Bestuur: Op 1 Maart 1931 werd eene schriftelijke stemming uitgeschreven; van de 43 verzonden stembiljetten kwam.... 1 ingevuld terug, waarin het zittende bestuur wederom candidaat werd gesteld. Daar geen enkele stem zich daartegen verhief(!), behield het bestuur, dankbaar voor deze blijken van vertrouwen, zijne functies en bleef dus voorzitter de heer E. D. B. Mans, penningmeesteresse, mej. C. S. van Kempen en secretaris-hoofdbestuurslid, de heer J. J. Hansma.

Vergaderingen: de bestuursleden overlegden onderling, zoo vaak dit noodig bleek; de Hoofdbestuurs- benevens Algemeene vergaderingen werden bijgewoond door den vertegenwoordiger-Hoofdbestuurder. Door dezen werd in het Hoofdbestuur de aandacht gevestigd op de toen reeds aan den dag tredenden noodtoestand der afdeeling en voorgesteld, deze op te heffen als bezuiniging en de leden over te schrijven als algemeene leden. Het meerendeel van het Hoofdbestuur achtte daarentegen de kostenbesparing van een hoofdbestuurslid van minder belang dan het onderhouden van persoonlijk contact met dit gewest en verzocht daarom het bestuur, zijne functies te willen blijven waarnemen, waarin dit toestemde.

Personalia: in den loop van het verslagjaar overleed de oud-voorzitter ir. Ruys. In het Koloniaal Weekblad is dit zeer verdienstelijk bestuurslid herdacht.

Lezingen en vertooningen: het geven van voordrachten voor de leden alléén is onmogelijk wegens het te geringe aantal. Met de V.U. werd daarom overeengekomen, eene subsidie te verleenen voor twee Indische avonden en wel een voordracht door Prof. v. Vuuren op 12 November en een filmavond door den heer L. D. Petit op 15 Februari j.l. De lezing van den heer v. Vuuren ging niet door wegens ongesteldheid, de filmavond van den heer Petit trok, alleen reeds door diens uitstekende reputatie als spreker, een volle zaal. Bovendien combineerde de afdeeling met de Enschedeesche afdeeling der Vereeniging van Huisvrouwen een spreekbeurt door den heer Johan Koning op 18 December, bij welke gelegenheid de opkomst ook zeer goed te noemen viel. — hoewel geen dezer propaganda-avonden tastbare resultaten leverde in den vorm van nieuwe leden!

Afdeeling Arnhem.

Verslag van de afdeeling Arnhem van de Vereeniging Oost en West over het jaar 1931.

Voor zoover de bescheiden kasmiddelen dit toelieten werd op populaire wijze het contact tusschen onze leden of belangstellenden en Indië bevorderd. Als een middelpunt voor inlichtingen op Indisch gebied bleef onze afdeeling bij verschillende personen en autoriteiten bekend, en werd zoo veel mogelijk raad verstrekt.

Gezamenlijk met eenige omliggende afdeelingen werd het hoofdbestuur verzocht een manifest aan Indië te verzenden, waarin uit moest komen, dat werkzoekenden ten sterkste werd afgeraden daartoe naar Nederland te gaan, en verder, dat wanneer zij desondanks naar ons land zouden gaan, de afdeelingsbesturen bereid zouden zijn hen zoo noodig met raad, daad en voorlichting bij te staan.

Door de moeilijke tijden zagen eenige leden zich verplicht voor het lidmaatschap te bedanken, gelukkig bleef een flinke kern ons trouw ons in ons werk te steunen.

In het begin van het jaar liet een Javaansch kunstgezelschap ons, juist op den avond voor de uitvoering in de schouwburg, in den steek. Met veel moeite gelukte het ons de Mia Aarwen club voor een Indische kunstavond te engageeren, en voor een goed gevulde schouwburgzaal werden op 11 April eenige éénacters, afgewisseld door krontjongmuziek, gegeven.

Voor het winterseizoen 31—32 werd besloten, instede van eenige lezingen of films, weder een schouwburgavond aan onze leden te geven. Ditmaal was de Vereeniging Eurasia weder op kracht, en als hoofdstuk werd den 30 December het Javaansche tooneelspel „Wajang Wong" door Dewi Suhita in de Stadsschouwburg opgevoerd. Met groote belangstelling werd het spel gevolgd, de krontjongband Eurasia en zang zorgden voor afwisseling.

Dit zijn wel de voornaamste punten van ons optreden naar buiten.

In de samenstelling van het bestuur kwam geen verandering en bestond uit de heeren: mr. J. Huges, voorzitter; G. J. van der Heide, secretaris; C. J. Gombault, penningmeester; H. M. Keppel Hesselink, J. A. F. Marmelstein, A. Mees en F. Ruinen, leden.

Schilders op Bali.

over Rudolf Bonnet
door HOUBOLT.

Te midden van een klein meertje, in Oeboed (Bali's Zuiden) staat een alleraantrekkelijkst landhuis, dat men slechts bereiken kan over een lange, smalle brug. Het landhuis is bekend geworden onder den naam „Waterpaleis", een betiteling die wellicht wat te wijdsch is gezien de afmetingen van deze woonst, doch stellig niet misplaatst als men in aanmerking neemt hoe aangenaam en vorstelijk men er z'n dagen slijten kan en arbeiden.

In dit Waterpaleis woont Rudolf Bonnet, een van Holland's grootste en merkwaardigste teekenaars en schilders. Rudolf Bonnet werkte na beëindiging zijner studies een jaar of tien in Italië, voornamelijk in het schoone bergdorp Anticoli, de magneet, die zoovele kunstenaars tot zich trekt; daarna een jaar of drie in het Noorden van Afrika, waarna een driejarige Balisch periode volgde.

Wars van alle reclame, afkeerig van het roeren van de groote trom en het timmeren aan den weg is Bonnet. Het heeft broeders en zusters kunstenaars in Italië heel wat moeite en overredingskracht gekost om den liefst stil en teruggetrokken werkenden, bescheiden artist, er toe te bewegen eens een expositie van zijn werk te houden. Eindelijk kwam het er van en de wanden van de Kunstzaal Kleykamp in Den Haag riepen, ondanks hemzelven, met luider stemme zijn naam uit. En niet slechts de Hollandsche pers, doch ook de Londensche en Berlijnsche vakbladen beoordeelden zijn werk, ernstig en indringend, zoodat zijn naam op slag gemaakt was. In de „Studio", het bekende Londensche kunstblad, verscheen van de hand van niemand minder

dan wijlen Just Havelaar een groot artikel, met tal van afbeeldingen, waarin het werk van den tot dien tijd schier volslagen onbekenden, jongen Hollander, geprezen werd onder het beste wat onze nieuwere tijd heeft opgeleverd. Nog onlangs kocht H.M. de Koningin Moeder een zijner Balische teekeningen. Ook een expositie in Semarang, enkele jaren geleden, werd een bijzonder succes.

IJverig en onafgebroken werk Rudolf Bonnet en het teekenen van portretten is hem steeds zijn liefste bezigheid gebleven. Men weet nauwelijks of men het betreuren moet dat hij zijn palet zoo moederlijk behandelt; doch op te merken valt dat men voorloopig zich tevreden kan stellen met zijn teekenwerk.

„Waar woont de *toekang tjet?*" moet men in Oeboed vragen, wil men zijn woning kunnen vinden. Tja, vaak zijn de inheemsche benamingen weinig dichterlijk. Hoofdzaak is dat men ten slotte het Waterpaleis vindt. En den kluizenaar die het bewoont. Wanneer men het maar niet zoo ongelukkig treft dat Bonnet aan den arbeid is, dan zal men in hem een vriendelijk en alleraangenaamst gastheer aantreffen. Het kan ook zijn dat men hem opzoekt en meent tóch verkeerd te zijn geloopen; immers des ochtends kan men wanen dat het Waterpaleis een soort lazaret is, waar allerlei gewonden en zieken heil verwachten van een geneesheer.

Het begon natuurlijk met wat gaas, wat perubalsem en pleisters, waarmee deze en gene eens geholpen werd. Op Bali duurt dat evenwel niet lang en dan wordt ge gedwongen een heele apotheek in te richten. Van alle kanten stroomen ze op u toe, de groote en kleine Baliërs en Balischen, deze heeft met een patjol een stuk uit zijn voet weten te hakken; een ander heeft zich met een scherp mes in z'n voorhoofd gesneden (hoe lapt iemand 't 'm?); weer een ander heeft bij het padistampen een allerliefst neusje beschadigd, enz. enz.

„Het zijn soms verschrikkelijke wonden waarmee ze aankomen, ik kan er tusschenbeide niet naar kijken!" zegt Bonnet.

„Waarom doe je het dan?" vraag ik nuchterweg.

„Ik kan die menschen toch niet wegsturen?" is zijn even eenvoudig wederwoord, dat me alle verdere „kritiek" ontneemt.

En dan doktert hij maar tegen wil en dank verder. Wanneer de D. V. G. eens op het denkbeeld kwam om in Oeboed een polikliniek te openen, dan waren zij bij voorbaat verzekerd van een uitgebreide cliëntèle, getraind in alle be- en mishandelingen, zoo goed als welke polikliniek ook maar zou kunnen eischen!

Meer moeite dan met de zoozeer uiteenloopende letselen zijner patiënten heeft Bonnet nog met het afweren van de dankbaarheid-na-een-behandeling, welke zich uit in een stroom van kippen, eieren, papaja's, pisangs, klappers, salaks en modellen. Alleen de laatste pleegt hij soms te accepteeren. Het is namelijk op Bali niet zoo gemakkelijk om aan modellen te komen; vooral vrouwelijke schijnen een bijgeloovigen angst te bezitten voor ieder conterfeitsel. En zoo heeft dan deze eerste-hulp-bij-ongelukken, toch ook weer een goede zijde. De patienten genezen meestal ondanks de behandeling. Dank zij hun optimisme en eerste klas geneesvleesch.

Op het spiegelend watervlak rondom het Waterpaleis zwemmen zwanen, zoo wit en onbecrayond als het nog niet onder handen genomen papier van den teekenaar. Ook dit is een vorstelijk schouwspel. Jammer is het alleen dat de zwanen zich zoo bij voorkeur aan de met gras begroeide zoomen van den vijver ophouden en dat ze zoo bedriegelijk veel op ganzen lijken. Ze snateren tusschenbeide!

Onderwerpen van Bonnet's voortdurende zorg zijn ook zijn planten, een bewonderenswaardige en zeer gevarieerde collectie, en zijn apen. Wanneer hij met de laatste gaat wandelen, dan houdt heel Oeboed het hart vast. Zij plegen namelijk langs hun neus weg warongs te plunderen en niets bevroedende vrouwspersonen te attakeeren, wijl ook de duizend en een honden van Oeboed hun anders zoo klaarblijkelijken heldenmoed en luid initiatief geheel en al verliezen zoodra ze de grijze gedierten gewaarworden. De aapjes staan namelijk voor niets en ze nemen het op tegen de grootste bullebijters, ook al wijst hun fantastische kleur en afschuwwekkende bouw de menging van minstens zeventien en een half ras aan.

En denk nu niet ,vlugge lezer, dat het in dit Waterpaleis een huishouden van Jan Steen is. Verre van dien. Een bijkans pijnlijke orde en netheid kenmerken het van binnen en van buiten. Ook Bonnet's dagindeeling is van een benijdenswaardige strengheid. De apen weten precies wanneer hun baas met hen door Oeboed's lommerrijke dreven zal gaan wandelen, de patienten weten dat ze na half acht des ochtensd tevergeefs om perubalsem voor hun blinde darmontsteking of kenine voor hun verzwikte pols zouden aankloppen; de ga....eh, de zwanen rekken hun halzen al wanneer Bonnet aan z'n dessert begint, waarvan steeds de grootste helft voor hen is en de slingerplanten langs de pilaren van het paleis zitten prompt in hun rikketik wanneer de tijd naakt dat hij met de adenoideschaar op hun vegetatie afkomt.

Maar de teekenaar Bonnet? — zoo hoor ik vragen. Goed dan, deze scherts over boord. Er zijn dingen die men zelf gezien moet hebben, dingen waarover men wellicht beter doet niet te veel te spreken. Laat ik zeggen dat wanneer er iets in staat is ons het geloof te doen behouden in de die-menschelijke en levenswaarachtige potenties ook van onze, naar alle zijden ontwrichte dagen, dat dit dan zijn kan het werk van dezen eenzamen kunstenaar op Bali. En is het wel mogelijk grooter lof te brengen aan de kunst? Kan zij hooger roeping hebben?

(De *„Ind. Post"*).

Van Week tot Week.

Van Maandag 27 Juni tot Zondag 3 Juli.

Het departement van financiën te Batavia maakt bekend dat de voorgenomen wijzigingen van de burgerlijke pensioenregelingen de volgende strekking hebben:

Voor de thans dienenden zal men, met handhaving van de bepalingen nopens leeftijd en percentage, het vermeerderd pensioen alleen berekenen over den diensttijd na den leeftijd van 45 jaar in pensioengroep C en na 50 jaar in de groepen A en B, en daarvan het gedeelte, waarmede vóór het bereiken dier leeftijden het normale aantal dienstjaren voor pensioen is overschreden, beloonen met 3 pct. Voor ambtenaren der B-groep, thans beschouwd als in pensioengroep C, worden de aanspraken op normaal pensioen met 45 jaar gehandhaafd, doch het vermeerderd pensioen op den aangegeven voet slechts toegekend over den diensttijd na den leeftijd van 48 jaar; voor nieuwe ambtenaren der B-groep wordt de leeftijdsgrens voor normaal pensioen opgevoerd tot 50 jaar.

Het pensioen-maximum wordt 50 pct. van den grondslag, met begrenzing voor bezoldigingen van boven ƒ 1000 p. m. tot 36 pct. van de hoogste bezoldiging plus ƒ 140. Basis van den pensioensgrondslag wordt de bezoldiging der laatste vier jaren.

Eenige wijzigingen nopens verminderd pensioen zijn hoofdzakelijk van belang voor nieuwe ambtenaren. De tijd na invoering van de wijziging met verlof doorgebracht, telt niet meer mede.

De wijzigingen beoogen voorts het intrekken van de vrijstellingen tot contributie en het verzwaren van de voorwaarden tot inkoop van Nederlandschen diensttijd. Als overgangsbepaling geldt, dat geen lager pensioenbedrag dan bij pensionneering onmiddellijk vóór de invoering zal worden aangenomen, waarbij zoo noodig de fictie wordt aanvaard dat dan de leeftijd voor normaal pensioen bereikt is. De bestaande mogelijkheid tot keuze tusschen de bestaande en de oude regelingen is vervallen.

In den Volksraad is gestemd over de vijf a-contracten. Het ontwerp inzake de overeenkomst met de Bataafsche Petroleum Maatschappij is aangenomen met 38 tegen 12, dat inzake de Sadjira-overeenkomst met 34 tegen 16 stemmen, terwijl het ontwerp inzake een overeenkomst met de Gulf Petroleum Cy. werd verworpen met 30 tegen 20 stemmen.

Uit het regeeringsantwoord op vragen van het Volksraadslid Soetardjo over den voedseltoestand op Timor blijkt, dat de maisoogst goed is geslaagd.

Vastgesteld is een ordonnantie tot vermindering van alle verlofgtraktementen met 5 pct., zoodat de korting per 1 Juli 10 pct. bedraagt.

Bij G. B. is bepaald dat de openbare scholen van technisch onderwijs te Batavia, Soerabaja, Jogjakarta en Bandoeng met ingang van het schooljaar 1932/1933 geleidelijk zullen worden omgezet in „openbaar technische scholen met vijf-jarige cursus" en dat de mijnbouwkundige afdeeling aan de Koningin Wilhelmina-School te Batavia geleidelijk zal worden opgeheven.

Binnenkort begint, in een cursus van 6 maanden, de opleiding van 10 officieren en 24 onderofficieren voor de overneming van een deel der politietaak.

Wegens het overcompleet aan luitenants der infanterie wordt onderzocht welke in Indië gedetacheerde Nederlandsche officieren genegen zijn binnen den termijn van 5 jaren zonder gedeeltelijke terugstorting van uitrustingskosten voor landsrekening terug te keeren.

De gemeenteraad van Malang heeft een regeling getroffen waardoor aan negen ambtenaren per 1 October ontslag zal worden verleend.

De studiecommissie voor Nieuw-Guinea, ingesteld door het Indisch Comité voor Wetenschappelijke Onderzoekingen, heeft rapport uitgebracht nopens de oeconomische ontwikkelingsmogelijkheden van dit gewest en geconcludeerd dat een plaatselijk onderzoek onmisbaar is, vooral van de vulkanische terreinen. Begin Juli zal een beslissing worden genomen.

Den 27sten dezer is het voor het eerst gelukt af te dalen tot op den bodem van den krater van den Goenoeng Raoeng en dezen te verkennen. De tocht is volbracht door den heer Richard.

*Het „Syndicaat voor luchtschipverkeer op Nederlandsch-*Indië", een combinatie die o.m. de Stoomvaartmaatschappijen „Nederland" en „Rotterdamsche Lloyd" omvat, heeft zich de medewerking verzekerd van den heer J. E. van Tijen, die met ingang van 1 Augustus ontslag heeft genomen als export-manager bij de firma C. J. van Houten en Zn. te Weesp. Hij zal dan voor het Syndicaat naar Friedrichshafen gaan om er een studie te maken van het luchtschip en de mogelijkheden van een verbinding met Nederlandsch-Indië. Dr. Eckener heeft zijn volle medewerking toegezegd, waardoor de heer Van Tijen de aanstaande oceaan-vluchten van de Graf Zeppelin als lid van de bemanning zal kunnen meemaken. In welke functie is natuurtuurlijk nog niet te zeggen, dat hangt er trouwens ook van af, hoever de heer Van Tijen zal zijn met zijn voorstudie van het luchtschip op het oogenblik, dat dit weer de eerste reis naar Pernambuco en terug onderneemt.

Het Syndicaat wil door vaste detacheering van iemand uit de luchtvaart trachten mogelijkheden te onderzoeken en aan te voelen, die door enkele incidenteele vluchten en dan nog als passagier niet bereikt kunnen worden

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Het algemeen hoofdbestuur van de wereld-vereeniging tot bestudeering en bevordering der volkskunsten, bij verkorting C. I. A. P. *(Commission Internationale des Arts Populaires)* geheeten, heeft onlangs in een bijeenkomst te Parijs, waar haar hoofdzetel gevestigd is, besloten, haar aanstaande derde congres te Oslo te houden. Zooals de lezers van het Koloniaal Weekblad zich zullen herinneren, had het eerste dier congressen plaats te Praag, het tweede beurtelings te Antwerpen, Luik en Brussel, tijdens de wereld-tentoonstelling in eerstgenoemde stad en was ons land — zoowel wat betreft Nederland in Europa, als Overzee — bij deze belangrijke bijeenkomsten op waardige wijze vertegenwoordigd door deskundige Regeerings-afgevaardigden, onder leiding van *Monseigneur Schrijnen,* professor in de kunstgeschiedenis aan de Roomsch-Katholieke Universiteit te Nijmegen, die een standaardwerk over de Nederlandsche volkskunsten geschreven heeft.

Ook thans weer heeft het algemeen hoofdbestuur der C.I.A.P. bij schrijven van zijn volijverigen secretaris, den heer *R. Dupierreux,* uitnoodigingen gezonden aan alle landelijke afdeelingen der vereeniging, om aan het congres deel te nemen, dat van 22 tot en met 28 Augustus aanstaande te Oslo gehouden zal worden en er desgewenscht rapporten uit te brengen over de punten, welke op de agenda der achtereenvolgende vergaderingen zullen voorkomen, en wel voornamelijk over:

1e. *Openlucht-Musea.*

De secretaris merkt hierbij terecht op, dat Noorwegen, het gelukkige land, dat reeds een honderdtal openlucht musea rijk is, waarvan de voornaamste door de leden van het congres zullen worden bezocht, wel bij uitnemendheid geschikt is, om belangstellenden in te lichten betreffende de nuttige werking dezer inrichtingen voor volkswelvaart, welke in vele landen thans een brandend punt van overleg uitmaken. Daarom heeft het hoofdbestuur zich gewend tot den internationalen museumdienst, om hierover een verslag uit te brengen,

en deze is dan ook reeds bezig een vragenlijst desbetreffende op te maken, welke weldra aan alle leden der vereeniging ter beantwoording zal worden toegezonden.

2e. *Het benutten der Volkskunsten voor den vrijen tijd der Arbeiders.*

Hierbij wordt vermeld, dat er door het zoo nuttige, na den oorlog opgerichte *„Internationale Instituut tot Intellectueele Samenwerking"*, op verzoek van het *wereld-Arbeidsbureau*, een uitvoerig onderzoek is ingesteld naar de mogelijkheid om de volkskunsten te benutten bij de hangende organisatie van het gewichtige probleem: op welke wijze de arbeiders het best hun vrijen tijd kunnen doorbrengen.*)

Talrijke belangwekkende antwoorden, uit verschillende gezichtspunten, zijn reeds hierover bij bovengenoemd Instituut ingekomen, waarvan voor het congres een verslag zal worden opgemaakt.

Het hoofdbestuur meent, dat het van belang kan zijn in een algemeene vergadering van het volledige, aanstaande congres, over dit vraagstuk van gedachten te wisselen, vooral om de puntjes op de i's te zetten, wat betreft het nut en de wenschelijkheid daarvan. Of het vermeerdering van studie der verschillende uitingen van volkskunst tot gevolg zal hebben? En of de volkskunsten geen gevaar zullen loopen er door te worden ontaard?**)

3e. *Voorbereidende arbeid der landelijke Comité's in het belang der Wereld-Tentoonstelling van volkskunst te Bern.*

Hierover wordt opgemerkt:

Deze reeds sedert het congres van Praag beraamde tentoonstelling is, met het oog op de crisis-omstandigheden, uitgesteld, doch geenszins van de baan.

Daarom meent het hoofdbestuur van de C.I.A.P., dat dan ook de landelijke comité's hun hiertoe voorbereidende arbeid moeten voortzetten, zoowel op politiek en administratief, als op wetenschappelijk gebied en dat het zijn nut kan hebben, hierover van gedachten te wisselen.

4e. *Totstandbrenging van een Centrum voor Volks-muziek en -zang.*

Hierover zal een rapport worden uitgebracht door den heer *Lalijta.*

***

Dit congres, dat zeker van groot algemeen belang kan zijn, zal 22 Augustus a.s. officieel geopend worden door den heer *Nils Traedal*, den Noorschen Minister van Onderwijs zittingen zullen gehouden worden in de Universiteit van Oslo.

Er zullen aan verbonden zijn: bezichtigingen van verschillende instellingen onder deskundig geleide, o.a. van het zoo nuttige Instituut der Noorsche Huisvlijt (handenarbeid)-Vereeniging met hare tentoonstelling, ook verschillende openlucht-musea o.a. van Bygdoy en Lillehammer.

Voor Nederland, vooral ook met het oog op de belangen van Ned.-Indië, met betrekking tot de volkskunsten, welke zoozeer met bijna alle andere gewichtige aangelegenheden in nauw verband staan, kan dit congres, met hare gevolgen, van de grootste waarde zijn.

Tentoonstelling bij Boeatan.

In de Toonkamers van „Boeatan", Heulstraat 19, Den Haag, is thans een kleine tentoonstelling van kleurige doekjes, op Java *Tritik* genoemd, in den vorm van *slendangs* en *Kembens* (schouder- en borstdoeken) als ook hoofddoeken, welke daar bij feestelijke gelegenheden door de landelijke bevolking gedragen worden. Ze zijn, zooals men ook bij de uitstalling voor het raam kon zien, van eenvoudig katoen, met verschillende kleuren versierd, veelal zóó, dat ze een mooi harmonisch geheel vormen — op de gewone manier, langs den weg der uitsparings-methode verkregen, ditmaal niet, zooals bij het batik, door de uit te sparen gedeelten van het doek met was te bedekken, doch door ze te omrijgen en daarna den rijgdraad stevig aan te trekken, waardoor op kleine plekjes de kleuring uitgespaard wordt, blijven in gestippelde, rechte of zigzag en slingerlijnen, hetgeen voornamelijk geschiedt aan de randen van 't kleedingstuk of langs den omtrek van het middenstuk vierkant- en ruitvorm, „spiegel" genaamd, maar ook door gedeeltelijke bedekking van het geheele doek, zóó, dat b.v. midden en omtrek of rand van contrasteerende kleuren zijn. Soms worden de randen als bloemranken nagekleurd, hetgeen *tjoempoetan* wordt genoemd. Ontbreken de bovenbedoelde door afrijging verkregen stippellijnen, dan heeten deze feestdoeken Kaïn-Kembangan (bloemenkleedjes), omdat de kleurrijkheid aan bloemen doet denken.

Worden de stippel-versieringen, over het geheele veld verspreid, aangebracht door middel van rijgen, gepaard met bedekking van het saamgebonden deeltje, dat bij ontblooting na het verfbad, in verschillende kleuren met een penseel bijgekleurd, hetgeen meestal op zeer dunne, uit Japan of China geïmporteerde zijde geschiedt, dan heet dit *planggi*, waarvan het fleurig bonte effect bewonderd kan worden aan de luchtige shawls der dorps-danseressen *(ronggengs)*. Hoe menigmaal heeft de vurige bewonderaar der Javaansche volkskunst, wijlen *G. P. Rouffaer* de kleurrijke pracht dezer *tritiek, planggi* en *Kaïn Kembang*-feestdoeken in woord en geschrift bezongen.

Sedert dien zijn ze — dikwijls niet zeer smaakvol, helaas — toegepast in Europeesche omgeving, als tafelkleedjes, schoorsteenbedekking of decoratie van spiegelranden, enz.! Wanneer ze gekozen worden in harmonie van kleur en aard met de rest van de aankleeding, kunnen ze ook daar bijzonder goed voldoen, als *la note gaie* in een vertrek.

Bij de uitstalling van Boeatan, in combinatie met koperwerk uit verschillende deelen van den Archipel, doen ze prachtig!

*) Voorwaar een vraagstuk van steeds gewichtiger wordend sociaal belang. — Red.

**) Wij zouden hierbij willen opmerken, dat het groote *sociale* nut, de allereerste wenschelijkheid moet zijn, en dat een praktische beantwoording daarvan zeker ruimschoots op moet wegen tegen deze kleine, mogelijke bezwaren geopperd van museum-kundige zijde. De zeker noodige en nuttige, bestudeering en vastlegging op papier en in musea der verschillende uitingen van volkskunst in alle landen, welke toch door 's wereldsloop steeds aan veranderingen onderhevig zijn, kan daarnaast immers rustig haar gang blijven gaan, doch mag niet de even groote sociale belangen in den weg staan. — Red.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Door afwezigheid van onzen medewerker verschijnt de rubriek „Uit de Europeesche Pers" deze week niet.

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

De Volksbeweging.

Nog enkele persstemmen over de aan de Filippino's over 8 jaar in het uitzicht gestelde onafhankelijkheid mogen hier vermeld worden, waaruit blijkt dat deze geruchtmakende belofte niet algemeen aan ethische, doch ook aan zuiver materialistische en practische overwegingen van het Amerikaansche volk wordt toegeschreven, zelfs aan vrees.

In de *Soeara Oemoem* van 16 April wordt er de aandacht op gevestigd dat de koloniseerende mogendheden verschillende middelen aanwenden om hun positie te verstevigen en om — naar zij beweren — het communistisch gevaar te weren, doch in wezen om tegenstand te kunnen bieden aan den invloed van het nationalisme der gekoloniseerde volken. Thans schijnt het psychologisch moment te zijn gekomen dat gevraagd wordt wanneer de koloniën zich gaan vereenigen. Van bepaalde zijden wordt er op aangedrongen om den blik naar buiten te verruimen door de internationale taal, het Engelsch, aan te leeren. Het telegram, door de P. I. naar de Filippijnen verzonden, moet worden aangemerkt als het eerste teeken tot de vereeniging van de gekoloniseerde volkeren.

In de Sipatahoenan van 21 April wordt er melding van gemaakt dat een voorman van de vrijheidsbeweging hier te lande, zich met den gelukswensch van de Partai Indonesia aan het Filipp. volk kan vereenigen, als daaraan de bedoeling vastzit den imperialisten te laten zien dat de Indonesiërs evenzeer naar de vrijheid haken, dat zij die zelven moeten trachten te verwerven en verder dat er een zekere band bestaat tusschen de Indonesiërs en de Filippino's. Als echter de P. I. daarmee wil doen blijken dat zij in de belofte van Amerika vertrouwen stelt, dan moet het blad die felicitatie betreuren. Schrijver vertrouwt die belofte niet: Amerika heeft al eerder zulk een toezegging gedaan en ook Engeland en Nederland hebben in de moeilijke oorlogsjaren hun koloniën met soortgelijke beloften zoet gehouden, maar de beloften bleven beloften! De wereldhistorie leert bovendien dat een overheerscht gebied zijn vrijheid zoo maar niet uit genegenheid krijgt.

Persatoean Indonesia van 20 April evenwel zoekt er iets anders achter en wijst op de macht van een bewust volk dat achter de partijen staat: Amerika vreest voor moeilijkheden omdat de Filippino's en bloc achter de voormannen der beweging staan. Het blad noemt dit voorbeeld om te pleiten voor het bewust maken van het volk, de massa. De ontwaking van het volk door de oprichting van de P. S. I., de P. K. I., en de P. N. S. heeft „sana" doen schrikken. Het volk heeft onderwijs noodig, doch aangezien van de Regeering geen voldoende onderwijsverzorging is te verwachten, moeten de leiders langs verschillende wegen onderwijs en voorlichting verschaffen.

De Inlandsche hoofdredacteur van de *Siang Po* (7 April) vindt het van groot belang om eens na te gaan of Amerika de Filippijnen onafhankelijk zal verklaren alleen onder invloed der nationalistische beweging of dat hier nog andere factoren bij in het spel komen en is van meening dat overwegingen van „verlies of winst" zeker ook een groote rol hebben gespeeld. Inderdaad, veel voordeel leveren die eilanden niet op, want de winsten zijn de moeite niet waard. Daarom zullen de Filippijnen onafhankelijk worden verklaard, niet omdat de koe haar horens zal willen gebruiken, of omdat ze bijten zal, doch alleen omdat de melk die ze geeft, niet evenredig is aan de kosten voor haar onderhoud.

Er komen weer meer artikelen in de bladen voor, er op aandringende dat men zich zal wenden tot de massa en voor het volk ageeren om het politieke doel te bereiken. Zoo wordt in de *Sedio Tomo* van 23 April in een gedicht de verderfelijke invloed van het kapitalisme geschetst, waardoor de samenleving in moreelen zin zoozeer is achteruitgegaan dat de lieden het niet erg vinden de eigen broeders, vooral het arme volksdeel uit te buiten. Volgens den dichter is er maar één weg om het lot van het proletariaat te verbeteren: het moet zich stevig vereenigen opdat het een positie van welvaart kan veroveren. De *Soeara Oemoem* van 16 April toont zich verheugd over het feit dat de Soerabajasche verkoopertjes en kamponglieden, als blijk van erkentenis van de daden van Dr. Soetorno, geld hebben bijeengezameld en aan den volksleider afgedragen opdat deze de som zal kunnen aanwenden voor doeleinden welke naar zijn oordeel in het volksbelang zijn. Uit deze daad van het volk spreekt wel een groote erkenning en waardeering.

De *Bintang Timoer* van 22 April wijst op een uitlating van den heer Tjokroaminoto op het Al-Islam-Congres te Malang van kortgeleden, dat de vrijheid van Indonesia niet bereikt kan worden langs den weg van het nationalisme, doch langs dien van het Islamisme! Het bewijst, zegt het blad, dat zijn partij niet zonder meer zich uit de P. P. P. K. I. heeft teruggetrokken. Het zou niet kwaad wezen om hem te wijzen op de toestanden in Egypte, waar behalve Islamitische, ook Christelijke ministers zijn en in Turkije, waar Kemal Pasja scheiding heeft gebracht tusschen kerk en Staat. Het Malangsche congres doet zien dat de kloof tusschen de Al-Islamieten en de nationalisten nog breeder geworden is en verdiept door een veteraanvoorman als de heer Tjokroaminoto. Het blad hoopt dat hij het bij dezen laatsten keer laten zal en raadt den heer Tjokroaminoto verder aan, eindelijk eens rust te nemen.

Ook de *Sipatahoenan* acht dergelijke beweringen niet bevorderlijk voor de eenheid. Dit blad vindt ze bovendien in strijd met de bereidwilligheid door de P. S. I. in vorige jaren getoond om aan het tot stand brengen van die eenheid mee te werken: de partij is o.a. een der mede-oprichters geweest van de P. P. P.

K. I. Als nu de Nederlanders eens tot den Islam overgingen en hier over deze gewesten bleven heerschen, zouden de Islamitiesche partijen dan voor de vrijheid blijven strijden? Het zou beter zijn dat de nationalisten en de Islamieten daadwerkelijk aan de verwezenlijking van het vrijheidsideaal samenwerkten dan mooie theoriën te verkondigen en daarover te gaan redetwisten!

Vele bladen hebben zich den laatsten tijd natuurlijk bezig gehouden met ir. Soekarno en de vraag besproken wat deze zal doen om de eenheid onder de partijen te bevorderen. In de *Sinar Sumatra* van 18 April wordt de aandacht gevestigd op zijn te Pekalongan gehouden rede: hij wees daarin op het onderling getwist der partijen en zijn doel is nu slechts een eind te maken aan dien toestand en de propaganda voor den „geest der eenheid" intensiever te voeren; hij zwoer dat hij deze poging zou doorzetten zoolang hij Boeng Karno heette en het bloed nog door zijn aderen vloeide. Hij wilde slechts deze trilogie verspreiden: „nationale geest", „nationale wil" en „nationale daad". De schrijver van deze beschouwing zegt duidelijk wat feitelijk de grondtoon is van vele artikelen over ir. Soekarno. Hij beseft in allen deele de moeilijkheid eener keuz voor den heer Soekarno, al ziet men hem nog veel in gezelschap van zijn vroegere kameraden mr. Sartono en mr. Ali van de Partai Indonesia en van hen die nu tot de Onafhankelijken behooren. Is hij het niet eens met de grondslagen dier partijen dan wel houdt hij rekening met de gevoelens dier partijen? In het laatste geval ware het beter dat hij een eigen, nieuwe partij oprichtte. Het onderlinge getwist en de onderlinge verschillen zijn niet van de massa van het volk gekomen, doch van een of twee leiders, dat zal de heer Soekarno zelf erkennen: toen hij ter openbare vergadering te Pekalongan het publiek vroeg of men voor de eenheid wilde zijn en alle getwist wilde laten varen, antwoordde de menigte: wij willen! Dat was tevens het bewijs, dat die volksmenigte zoowel den persoon als de beginselen van ir. Soekarno genegen was. Daarom is het ook beter dat hij een nieuwe partij opricht of zich bij een der bestaande aansluit. Ook een leider moet discipline hebben. De heer Soekarno gedraagt zich nu anders dan vroeger; hij gaat her- en derwaarts en al is de bedoeling goed, het volk zal vragen? waarheen wil ir. Soekarno thans?

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redacties van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, v. Beverningkstraat 23, 's Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Ofschoon de redacteur van deze rubriek aan alle redacties van tijdschriften welke geregeld worden behandeld, sommige bij herhaling, van zijn adresverandering heeft kennis gegeven, worden tal van bladen nog steeds aan zijn oud adres, Obrechtstraat gezonden. Met aandrang wordt verzocht tijdschriften en boeken te zenden naar het nieuwe adres: Van Beverningkstraat 23, 's Gravenhage.

Europeesch Export Extract

Juni: Het Koninklijk Koloniaal Instituut, door A. Sr. (Wij lezen, dat aan den bouw, einde 1926 pl.m. 6½ millioen gulden besteed was en 2 millioen voor exploitatiekapitaal gereserveerd. De exploitatiekosten stegen van ruim een ton in 1916 tot ruim 2½ ton in 1926 en in 1932 zullen de uitgaven niet minder dan f 422.250 bedragen, dat is nog een kwart ton minder dan in 1931. De schrijver vraagt thans of het bestuur van het Kol. Inst. bij de verdere ontwikkeling van zijn werkprogramma op actieve belangstelling en medewerking mag rekenen van het Moederland, Oost en West. Op deze vraag zal Groot-Nederland antwoord moeten geven. De schrijver eindigt met deze woorden: Moge de toekomst leeren, dat de energie en liefde dergenen, aan wie wij ons Instituut te danken hebben, leven in de harten dergenen, die leiding hebben te geven aan de ontwikkeling van de wetenschap, dat ons Instituut noodig is en dat zij met het oog op de toekomst, hun enorme verantwoordelijkheid in dit opzicht klaar en duidelijk zullen beseffen.

Geneeskundig Tijdschrift voor Ned.-Indië

Afl. 10 van 10 Mei: S. L. Brug. Doctor Honoris causa; correspondeerend lid der Vereeniging tot Bevordering der Geneesk. Wetenschappen in N.-I. — Voorbeschikking tot tuberculose door den leeftijd en besmettingsdichtheid, door dr. M. Straub. — De verspreiding van Xenopsylla astia op Java en haar beteekenis voor de epidemiologie der bubonenpest, door dr. Felix Kopstein. (Over de Indische pestvlooien is bij de eerste onderzoekingen van Van Loghem in 1908 en 1911 uitsluitend X. cheopis beschreven. Naar aanleiding van de Engelsch-Indische onderzoekingen in 1921 heeft Swellengrebel materiaal, in 1912 op Java verzameld, nader onderzocht en gevonden dat van 39 Xenopsylla's er 9 astia's waren. In 1928 berichtte Van der Kodde, dat hij te Semarang in verschillende kampongs 100 pct. astia had gevonden en dat daar nog nooit pest was voorgekomen, terwijl in andere deelen van de stad, weer cheopis overheerschte, wel kleine epidemieën zouden zijn opgetreden.

In 1930 vond Schuurman te Cheribon ook astia vertegenwoordigd; hij schrijft echter aan de aanwezigheid van deze vloo geen epidemiologische beteekenis toe. Dr. Kopstein publiceert thans zijn uitvoerig onderzoek over de Indische rattenvlooien, welk onderzoek de immuniteit van bepaalde streken op Java ten opzichte van pest niet verklaart). — Over de terminologie in de theoretische Statistiek, door E. W. Walch. — Het geheimzinnige ± teeken, door dr. P. W. L. Penris met wederwoord, door E. W. Walch.

Afl. II: Waterspirochaten en de ziekte van Weil, door dr. L. Kirchener. — Onderzoek van de opgenomen Inheemsche patiënten over de jaren 1926 tot 1931 met betrekking tot hunne diagnoses en de samengaande positieve reacties van Wasserman en Sachs-Georgi, door dr. Ada Potter. — Het verband tusschen de voorkeur van Nederlandsch—Indische Anaphelinen voor menschen- of dierenbloed en haar gevaarlijkheid (tweede mededeeling), door prof. dr. E. W. Walch. — De organisatie van de leprabestrijding in Suriname, door dr. P. H. J. Lampe. (Na een geschiedkundige beschouwing over de lepra in Suriname wordt het Leprabesluit 1929 behandeld en vervolgens de bestrijdingsorganisatie, t.w. I. Opsporing, II. Behandeling van niet-geïsoleerde lepralijders, III. Controle op het naleven van de door de Lepra-commissie gestelde voorwaarden en IV. Isolatie van lepralijders in leproseriën en deskundige behandeling aldaar. Aan het slot van zijn met vier afbeeldingen verlucht artikel, schrijft dr. Lampe, dat in de gegeven omstandigheden z.i. de huidige bestrijdingswijze voor Suriname de meest doeltreffende en de meest belovende voor de toekomst is, mits nimmer de leiding uit het oog verloren wordt, dat opsporing van beginnende gevallen het hoofddoel van de organisatie moet zijn, dat niet, dan in dringende noodzakelijkheid en volgens scherp omschreven indicatie tot insolatie in leproseriën moet worden overgegaan en dat — ook in het oog van de bevolking — de leproseriën het karakter moeten hebben van behandelingsinstituten, waar de „patiënten" niet langer worden gehouden, dan volgens de modernste medische opvattingen strikt noodzakelijk te achten is.)

De Indische Post

No. 22 van 28 Mei: In Onze Meening bespreekt Z. de neiging onder zeer uiteenloopende elementen tot het scheppen van een verband dat een algemeen Aziatisch karakter draagt en hij betreurt het, dat het krachtigste, sterkste en energiekste volk van Europa — de Duitschers — door het verlies van zijn koloniën is gedrongen uit den kring der naties, die belang hebben bij de bestrijding van revolutionnaire actie op groote schaal in Azië. Het gaat vooral om de vraag of Holland zijn koloniale taak begrijpt en naar behooren vervult en waar dit het geval is, is het een wereldbelang om Holland als „rentmeester" in Indië te handhaven). — Uit de oude Sultansstad. Het ontstaan van de Zelfbesturen in Jogjakarta (Slot). — In en om de Aloon—aloon, door W. v. d. P. V. — Burgerbelangen. (De nooden en behoeften van den middenstand, w.o. niet tot de hoofdambtenaren behoorende gouvernements- en gemeente-ambtenaren, worden besproken en een pleidooi voor verbetering hunner omstandigheden gevoerd.)

De Indische Mercuur

van 8 Juni, no. 23: Flora of Surinam (Dutch Guyana). Dr. A. Pulle, door prof. dr. F. A. F. C. Went. (Bespreking van Mededeeling XXX. Afd. Handelsmuseum van de Kon. Ver. Koloniaal Instituut, Amsterdam, no. II Ed. by the Institute. Printed by J. H. de Bussy, 1932.

No. 24 van 15 Juni: De beteekenis van N.-I. voor het Nederlandsch Fabrikaat, door K. van der Veer. (Bewerking van een lezing te 's-Gravenhage door de Vereeniging Ned. Fabrikaat).

No. 25 van 22 Juni: Gegevens nopens den verplichten ijk en herijk in N.-I. en de a.s. invoering daarvan in het Gouvernement Atjeh en Onderhoorigheden, door G. L. Tichelman.

De Ingenieur

No. 25 van 17 Juni: De Gembongwerken, door ir. F. M. van Veen. (Korte inleiding tot de bezichtiging door Kring III (Semarang) van de op 4 Dec. 1931 aldaar toegepaste „hydraulic fill" methode. Met 6 afbeeldingen). — Een nieuw brugsysteem, door prof. ir. P. P. Bylaard.

Korte berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel

No. 20 van 20 Mei: Het handelsverkeer tusschen Ned.-Indië en Britsch Malaya gedurende 1931. — De markt voor enkele exportproducten te Palembang gedurende 1931.

Maandblad voor Beeldende Kunsten.

Mei: De Indische tentoonstelling in het Museum van Aziatische Kunst, door mr. H. F. E. Visser. (De burgemeester opende het Museum, tijdelijk gevestigd in het gemeentelijk museum te Amsterdam op 16 April.)

De Mijningenieur

Nr. 5 van Mei: Over phasen van gebergtevorming in het Neogeen van den Indischen Archipel, door ir. A. Chr. D. Bothé (slot). — Over de Nomenclatuur van eenige moeilijk in te deelen Sedimentgesteenten, door dr. J. Vanhouten. (Proeve van practische indeeling der klastische subaquatische sedimenten.) — Zur Lepidocyclinen-Bestimmung, door dr. W. Scheffen.

Nederlandsch Indië

Afl. 17 van 1 Mei: Ontwaakt. (De aanslag op de Nederlandsche bevolkingsgroep. Deze is tegen indianisatie, tegen aantasting van het domeinbeginsel, tegen ondermijning van weermacht en politie, tegen den aanslag op het dualisme in de bestuursvoering.) — Jeugdorganisatie der Vaderlandsche Club, door Duyndam.

De Rijkseenheid

No. 39 van 29 Juni: Naar aanleiding van de Openingsrede van den Gouverneur-Generaal in den Volksraad. — Het verslag van het Centraal Kolonisatie Comité, door R. (Ingesteld bij Gouvernementsbesluit van 23 April 1930. No. 10, waarin de maatregelen tot bevordering van de verplaatsing van Inheemsche bevolking van dichtbevolkte naar schaarsch bevolkte streken, maar in het bijzonder naar de Buitengewesten zijn neergelegd.) — Gevaren van de film in Suriname, door Emeritus. (Naar aanleiding van de deining in Suriname over het niet-toelaten van een film door den Procureur-Generaal. De schrijver somt de niet-denkbeeldige gevaren op, welke de kinovoorstellingen, steeds van Amerikaanschen oorsprong met al de daaraan verbonden sensatie, voor het gewest hebben en hebben gehad).

Tropisch Nederland

No. 4 van 13 Juni: Een tocht naar Suriname's binnenland, 17 Maart—3 April. III, door mr. dr. F. van Haaren. — Het Landgoed Pondok Gedé bij Batavia, door Ysbrand Rogge. (Daar vindt men de grafzerk van Leendert Miero ten regte genaamd Jehoede Leip Jegiel Igel. geb. 22 April 1755, die als soldaat in Batavia aankwam in 1775 en medeeigenaar van Pondok Gedé werd. Hij verleed 10 Mei 1834).

No. 5 van 27 Juni: Nederlands roeping in Indië. Hare grondslagen en de bevolkingstoestanden, door prof. dr. A. W. Nieuwenhuis V. — Een tocht naar Suriname's binnenland, door mr. dr. F. van Haaren. IV. — Boeloekoemba TanahKongkong, door mevr. H. Krom—Veerman. (TanahKongkong is: Het land der honden.) — Tentoonstelling van Indische schilderijen van G. Mystowski, in het Kol. Instituut, door C. Kesler.

De Zee. Zeevaartkundig Tijdschrift.

No 6 van Juni: De scheepvaartwetgeving in De West, door W. R. Menkman. (In Maart 1929 gaf de schrijver eenige beschouwingen over de verschillen tusschen de Nederlandsche scheepvaartwetgeving en die van de Nederlandsche gebiedsdeelen in Amerika in het blad Neptunus. Hij werkt die thans verder uit en zegt, dat in overeenstemming met de beginselen, welke bij het tot stand komen der tegenwoordige Surinaamsche en Curaçaosche regeeringsreglementen hebben gegolden, het recht in de beide gebiedsdeelen op Nederlandsche leest zijn gescheid geworden. De beide gewesten hebben echter

meestal een groote langzaamheid aan den dag gelegd bij het volgen der veranderingen, welke gaandeweg in de Ned. wetgeving werden aangebracht. Die langzaamheid vindt niet altijd haar verklaring in de ongelijkheid der toestanden hier en ginds, en of de schuld bij het moederlandsche of bij het overzeesche bewind ligt, is voor buitenstaanders in den regel niet na te gaan. Dat ook wanneer de wet van 14 Juni 1930 in werking zal zijn getreden, de Curaçaosche (resp. Surinaamsche) scheepvaartwetgeving nog gedurende langer of korter tijd onveranderd zal blijven, valt wel te voorzien).

BOEKENSCHOUW.

Jaarverslag Provincie West-Java, 1931.

Preferentieele rechten in de Koloniale Handelspolitiek, door dr. N. G. Geelkerken. N.V. N.-H. Uitg. Mij.

L'Ile en Transe (Bali), door Claude Eylan.

Onze Tactische Methoden, door F. Kroon. Uitgave No. 77 van de Indische Krijgskundige Vereeniging. Boekhandel Visser en Co. Bandoeng.

De verhouding van de Koloniale tot de Theoretische Economie, door Aboetari. (Proefschrift tot verkrijging van den graad van doctor in de handelswetenschappen).

Staatsinstellingen van Nederlandsch-Indië, door prof. dr. Ph. Kleintjes, Twee deelen. 6e. druk. Deel I verschijnt dezer dagen, deel II einde 1932 bij de firma Nyhoff, 's-Gravenhage. Geb. f 20.—.

Suriname

„*De West*" van 31 Mei schrijft:

Sedert eenigen tijd vertoeft te Paramaribo een Amerikaansch consul, de heer Joseph F. Burt, met speciale opdracht om zich op de hoogte te stellen van den oeconomischen toestand der kolonie en mogelijkheden om er zaken te doen. Hij vertrok voor een kort uitstapje naar Cayenne en keert binnenkort terug naar de Vereenigde Staten.

***

Men meldt aan „*De West*" van 3 Juni uit Moengo:

„Er heerscht hier een gedrukte stemming. Deze week gaan weder een 20 arbeiders naar huis. Twee leden van den staf, de heeren v. d. Broek en Heukels, zijn ontslagen, terwijl nog het ontslag van drie anderen te wachten is. Enkele arbeiders hebben zelf ontslag genomen, omdat zij geen kans zien uit te komen met het loon van vier werkdagen per week, acht uren ad 30 cent. De directie der Surinaamsche Bauxiet-Mij. zelve vindt het onaangenaam, dat de omstandigheden haar dwingen om ervaren personeel te ontslaan. Men blijft echter overtuigd, dat bij een herstel van den oeconomischen wereldtoestand bauxiet een der eerste artikelen is, die aan de beurt zullen komen."

***

De Surinaamsche Bauxite Maatschappij heeft aangekondigd, dat de verschepingen van Moengo binnenkort zullen worden beperkt tot ongeveer 6500 ton bauxiet per maand. Dit beteekent een jaarproductie van nog geen tachtigduizend ton, waar vroeger als normale jaarproductie werd beschouwd 200.000 ton.

***

„*De West*" van 3 Juni schrijft:

„Mevrouw Comvalius, in wijder kring meer bekend als „Moesje Bakker", is 40 jaar onafgebroken in de verloskundige praktijk. Eerst te Curaçao en de Bovenwindsche en later in Suriname.

Klein van stuk, met een degelijke ontwikkeling en liefde voor muziek en schilderkunst bij een opgeruimd humeur, kan men van deze bijna 60-jarige dien leeftijd haast niet ontdekken. Steeds plichtgetrouw en met toewijding voor haar taak, heeft ze reeds twee geslachten gediend. Toen de gele koorts in Suriname uitgebroken was in een tijd, dat haar eenig kind, de tegenwoordige luitenant-kolonel in het Indische leger, dr. Bakker, ziek was, had zij toch den tijd en de kans weten te vinden, om zwaar beproefde Europeesche gezinnen van dienst te zijn. En velen zullen zich nog kunnen herinneren, welke groote werkkracht er toen van haar en dr. van Rijn is uitgegaan ten zegen van getroffenen. De liefde en waardeering, die vele Europeanen voor haar koesteren en welke van ouders op kinderen is overgegaan, is vooral bij haar laatste reis naar Holland tot uiting gekomen in de hulde, haar door een kring van studenten, „hare kinderen", ten huize van haar zoon te Utrecht, gebracht. Een goede kracht, die eenvoudig en stil haar weg gaat."

***

Wij lezen in „*De West*" van 7 Juni:

De gouverneur zou op 15 Juni een reis binnendoor maken naar Nickerie, in gezelschap van zijn adjudant luitenant Brummer en de heeren mr. Kikkert, ir. Seliwanosky, dr. v. d. Sleen en ir. Soeters uit Nederland.

De gouverneur zou drie dagen in Nickerie vertoeven en in dien tijd ook een bezoek brengen aan den Engelschen kant, om zich op de hooogte te stellen van den toestand van de rijstcultuur in Demerara. Op de terugreis zou men de Coppename opvaren tot de Raleighvallen en den Voltzberg, welke laatste zou worden beklommen. Voor het tweede gedeelte van de reis zouden zich bij het gezelschap aansluiten commissaris Grader, luitenant Blanken en de heer Kraan.

De reis werd berekend op tien dagen.

***

Uit het zelfde blad:

„Dr. H. J. Müller, de scheikundige van het Proefstation te Paramaribo, zou begin Juni naar Trinidad vertrekken in verband met de zeer interessante proeven die daar worden genomen om een veredelde bacovenvariëteit te kweeken, welke aan de goede eigenschappen van de Gros Michel, immuniteit paart tegen de Panamaziekte. Men is reeds zoover, verzekert De West, dat men een variëteit heeft die in vele op-

zichten gelijkwaardig is aan de zoo gewilde Gros Michel en ook onvatbaar voor genoemde ziekte. Zij vertoont echter nog één symptoom, de aanwezigheid van zaden in de vrucht, welke moet worden overwonnen, wil de vrucht marktwaarde behouden.

Naast den theoreticus, werd het wenschelijk geacht ook een man van de praktijk mede te sturen.

Aanvankelijk was daarvoor het oog gericht op den heer W. Moll, doch later schijnt de keuze gevallen op den heer J. Mastenbroek. Deze zal met Dr. Müller meegaan.

Welke redenen er zijn geweest om van keuze te veranderen, is ons onbekend. De heer Mastenbroek behoort tot onze vooraanstaande planters, die op het gebied van den landbouw zijn sporen verdiend heeft. Maar als specialiteit op het gebied der bacovencultuur gelooven wij dat de heer Moll de aangewezen man was. Hij heeft destijds, in dienst der United Fruit Company, de uitgebreide proeven medegemaakt, om een immune variëteit te vinden. Hij was er volkomen bekend mede, aan welke eischen de vrucht voor verzending moet voldoen en hij heeft nimmer zijn vertrouwen in de cultuur verloren. Ook was hij een der initiatiefnemers van de beweging om de cultuur voor export in Suriname te hervatten.

In het belang van de zaak, waarvan zooveel afhangt voor de toekomst der kolonië, kunnen wij zijn passeering in deze slechts betreuren."

⁂

In den ouderdom van 78 jaren is te Paramaribo overleden de heer Cornelis Frederik van Weede, gepensionneerd hoofdcommissies, ambtenaar van den burgerlijken stand. Meer dan veertig jaren heeft hij, op de hem eigen stipte en accurate wijze den lande gediend, steeds op het bureau van den burgerlijken stand. Hij was ridder in de Orde van Oranje Nassau.

⁂

„*De West*" van 31 Mei meldt:

Radio-station verraste ons met een opgaaf der passagiers aan boord van de Stuyvesant, welke van Madeira vertrokken is naar Paramaribo. Vroeger vernamen we eerst één of twee dagen voor aankomst, wie de passagiers aan boord waren. De verrassing houdt verband met het feit dat er nieuwe toestellen aan boord zijn van de Stuyvesant, zoowel radio- als radiotelefoontoestellen, bestemd voor de districten en voor de koloniale zeeschepen. Deze zijn opgesteld aan boord van de Stuyvesant en bij wijze van proef is reeds van Madeira af — met schitterend succes — de verbinding geopend met Paramaribo.

⁂

Een comité uit den Surinaamschen Volksbond is bij den gouverneur op audiëntie geweest om verschillende wenschen kenbaar te maken in verband met de goudwinning onder toekenning van Landssteun.

Naar aanleiding van de grieven van het comité geeft de heer Dragten (die door den Gouverneur belast is met de leiding van het onderzoek met gouvernementssteun) in het blad „*Suriname*" van 31 Mei een overzicht van hetgeen de steun aan werkloozen aan het Land heeft gekost gedurende de eerste zes maanden van 9 November 1931 t/m. 14 Mei 1932.

Het blijkt, dat in totaal ruim 90 expedities geholpen zijn om naar het binnenland te vertrekken, ten getale van ruim 500 personen, van wie thans nog 173 zich in de binnenlanden bevinden. Bovendien werd financieele steun verleend aan onderhuurders voor 177 personen. De totale uitgaven bedragen ongeveer twintigduizend gulden. Deze cijfers wijzen op een zuinige leiding, wat in deze tijden plicht is.

Aan goud is totdusverre door de vertrokken expedities aangevoerd ongeveer zes kilogram. Dit lijkt weinig, maar de heer Dragten komt niettemin tot de conclusie: Zooals de zaken nu staan, ontwikkelt de goudexploitatie met landssteun zich vrij bevredigend.

Aan velen ontbrak de noodige ernst en goede wil. Heel wat mislukkingen zijn daarvan het gevolg geweest. Maar dit was niet anders te verwachten, waar rijp en groen zich aanvankelijk aanmeldden. Langzamerhand vindt een schifting plaats en blijven de goede werkers over.

⁂

„*Suriname*" van 7 Juni schrijft:

„Eenigen tijd terug wezen wij op het feit dat, dank zij de invoer van buitenlandsche suiker, de suikerprijs van de locale fabrieken met eenige guldens per baal van 100 K.G. naar de laagte ging. Deze verlaging had natuurlijk geen ander doel, dan om de invoer te fnuiken. Trots deze verlaging, gevoegd bij de hooge invoerrechten en andere kosten, die bij invoer op dit artikel drukken, wordt nog steeds suiker van buiten ingevoerd, die verhandeld wordt tegen een lagere noteering dan die van de suikerplantages voor lokale consumptie.

Onlangs werden 150 balen van Cuba ingevoerd en met de laatste boot uit Demerara wederom 300 balen."

⁂

Wij ontleenen aan de N. R. Ct. van 30 Juni, ochtendblad B het volgende:

De gisteren gehouden algemeene vergadering van aandeelhouders van De Surinaamsche Bank, N.V., heeft de balans en de winst- en verliesrekening over 1931 goedgekeurd.

De bruto winst bedroeg *f* 405.170 (*f* 343,525) welke, na aftrek van de onkosten enz. ad *f* 177,964 (*f* 178,061) voor afschrijving en reserveering zal worden aangewend. Pondenverlies werd niet geleden en er zijn geen vorderingen op het buitenland, welke onder de Stillhalte-bepalingen vallen. De vergadering heeft C. E. ter Meulen als commissaris herkozen.

⁂

„*De Telegraaf*" van 4 Juli, 4e avondblad brengt het volgende Aneta-telegram:

PARAMARIBO, 4 Juli, Twee gouddelvers vonden in Mindrinetti in de oude goudvindplaats—De Jong 40 K.G. goud. Dit is de grootste vondst sinds het bestaan der industrie.

Curaçao

De hoogere ambtenaren.

Bij geruchte vernamen wij — niet uit Curaçao — dat de administrateur van financiën den gouvernementsdienst zou verlaten en opgevolgd zou worden door een anderen Curaçaoenaar. Dit was voor ons aanleiding te besluiten, eens te schrijven over het vraagstuk der bezetting van de leiding gevende rangen onder de ambtenaren, toen, vóór wij aan dit voornemen uiting hadden gegeven, de *Amigoe* van 28 Mei l.l. ons bereikte, die hetzelfde onderwerp, ruimer bezien, bespreekt, en daarbij uitgaat van een gerucht, dat de heer Schotborgh door een Nederlander zou worden vervangen. De *Amigoe* pleit voor opvolging door een Curaçaoenaar, wij voor opvolging door een deskundige, die waarschijnlijk een Nederlander zal moeten zijn.

Wij weten, dat bespreking van dit vraagstuk moeilijkheden oplevert. Daarom zij vooraf gezegd, dat wij, voor zoover wij weten met den heer Schotborgh nooit in eenige aanraking geweest zijn, niet weten welke Curaçaoenaar in aanmerking zou komen, om zijn plaats te bezetten, en zelf niemand in Nederland of Indië daartoe op het oog hebben. Wij spreken dus geheel onpersoonlijk en zakelijk.

Het ambt van administrateur van financiën kan men vergelijken — natuurlijk in de verste verte niet gelijk stellen — met dat van minister van financiën. Beiden moeten zijn deskundig op het zeer uitgebreide gebied van het financiewezen, in wetenschappelijken zin een onderdeel van de staathuishoudkunde. Bankwezen, muntwezen, belastingwezen zijn specifieke onderdeelen van dit vak; het moeilijkst is wat de *hoofdzaak* is: het aandeel in het landsbestuur. Dat eischt de meeste economische kennis. En daarbij is noodig practische kennis van het vak. Dat laatste geldt vooral voor den administrateur van financiën, die veel dichter bij zijn ondergeschikte ambtenaren staat dan een minister.

Nu zal wel niemand betwisten, dat voor de bekleeding van het vacante ambt noodig is een wetenschappelijke, een technische en een practische opleiding. Zijn er Curaçaoenaars die deze opleiding gehad hebben, en zijn deze tevens krachtig genoeg om onafhankelijk te staan tegenover de samenleving — er lijkt ons geen reden aanwezig om deze niet te benoemen, en zij hebben, dunkt ons, als kenners van land en volk, van de Curaçaosche administratie ook, een streepje voor.

De *Amigoe* beveelt benoeming van een Curaçaoenaar aan, omdat dit zou besparen uitrustings- en overtochtskosten en uitkeering van 10 % over het gedurende zes jaar verdiende salaris; en verder omdat de Curaçaosche ambtenaren zoo dit hart onder de riem gestoken krijgen: als wij geschikt zijn, dan kunnen we ook het hoogste krijgen. Verder wordt opgemerkt, dat de Curaçaoenaar de landstaal spreekt en aan het klimaat gewend is.

Al te weinig geeft men zich o.i. op deze wijze rekenschap ervan, welke eischen aan het ambt zijn te stellen. De administrateur van financiën is het toppunt van een reeks lagere verantwoordelijkheden: als de belastingen onvoldoende geïnd worden, is hij, ondanks ontvangers en inspecteurs der middelen, aansprakelijk; als begrootingen overschreden worden, draagt hij mee een deel der verantwoordelijkheid; als de kasgelden, in Nederland opgenomen, een hoogte krijgen, waarvan op een gegeven oogenblik iedereen schrikt en niemand weet hoe dat komt, moet de administrateur van financiën dat wel weten niet alleen maar het ook kunnen verantwoorden. Het komt ons voor, dat de *Amigoe* òf het ambt òf een technisch-wetenschappelijke opleiding veel te laag aanslaat. Al eischt de wet geen diploma als bij de rechterlijke macht, daarom behoeft het ambt van administrateur van financiën in dezen tijd niet te staan beneden dat der leden van de magistratuur, afgezien van het eigen, bijzonder karakter van deze laatste.

Hetzelfde geldt van ambten als dat van gouvernementssecretaris en directeur van openbare werken. Jarenlang is veel technisch-juridisch werk, dat op de secretarie had moeten gedaan worden, door den procureur-generaal of door de commissie van wetgeving gedaan.

Wij vreezen, dat, als men het ambtenaarswezen op Curaçao niet radicaal verandert, en ophoudt met alle ambtenaren tot manusjes-van-alles te maken, men er zelfs niet toe komt om vak-technisch bekwame menschen voor de hoogere rangen te krijgen. Een benoeming, als dezelfde *Amigoe* bericht, dat den heer G. eervol ontslag is verleend als adjunct-directeur van Openbare Werken, en hij tijdelijk belast is met de betrekking van postdirecteur op Curaçao — doet den ingewijde blozen en den buitenstaander schaterlachen.

Heel iets anders is het, als de *Amigoe* vraagt, of de gevangenisdirecteur als hij weggaat niet vervangen kan worden door een Curaçaoenaar, die eerst een jaar als adjunct het werk heeft afgekeken. Daarmee vereenigen wij ons gaarne. Mits men ook hier benoeming houdt met den eisch van een sterk ontwikkeld besef van verantwoordelijkheid.

Mrs. Weitjens en Van Dijk.

Eerstgenoemde hoopt 20 Juli a.s. naar Nederland terug te gaan, de andere in 1933 naar Nederlandsch-Indië.

Een aanvullende begrooting voor 1932.

Bij aanvullende begrooting, 2 Juni l.l. ingediend, wordt o.a. aangevraagd:

f 7.000,— meer voor onderstand van behoeftigen;
„ 20.000,— meer voor het bevolkingsbureau;

Nagekomen Berichten.

„ 18.000,— meer voor de Methodisten- en Anglikaansche geestelijken op de bovenwindsche eilanden;
„ 15.000,— meer voor schoolmeubelen en leermiddelen;
„ 20.000,— meer voor een R. K. meisjesschool op Pietermaai;
„ 4.200,— voor 7 maanden bezoldiging van een accountant;
„ 45.250,— voor een landswatervoorzieningsdienst op Aruba;
„ 16.500,— voor voortzetting van de stoomverbinding Curaçao—Bonaire-bovenwindsche eilanden nà 1 Aug.;
„ 14.000,— meer voor onderhoud en herstelling van gebouwen en eigendoommen;
„ 533.900,— meer voor bouwwerken, w. o. *f* 265.000,— voltooiïng distrillatie-inrichting op Aruba, *f* 65,000,— id. uitbreiding waterwerken Curaçao, *f* 45.800,— nieuwe markthallen, *f* 116.800,— abattoir.

De raming der middelen is met *f* 600.000,— verhoogd.

Scheepvaart.

La Union geeft de volgende cijfers omtrent de stoomvaart:

April 1932: 371 (401) schepen, metende 2.207.258 (2.347.762) M.³ Jan./April 1932 1524 (1603) schepen, metende 9.646.536 (9.634.983) M.³

De zeilvaart is in de eerste 4 maanden al 130 schepen achter bij verleden jaar.

De middelen.

Maart bleef *f* 115.000,— beneden het 1/12 der raming en *f* 140.000,— beneden Maart 1931. Accijns op gedistilleerd, inkomstenbelasting en watervoorzieningsdienst geven belangrijk lagere cijfers. De loodsgelden zijn iets boven de raming.

Het eerste kwartaal heeft opgeleverd *f* 1.464.035,—, d. i. *f* 270.000,— beneden 1931 en *f* 100.000,— beneden de raming.

Curaçaosche handelmaatschappij.

Van „niet onbevredigende resultaten" spreekt het verslag der directie over 1931. Na belangrijke afschrijvingen op de goederenvoorraden en de noodzakelijke afschrijvingen op schuldenaren wijst de bedrijfsrekening een overschot van *f* 132.079.04 aan, te bestemmen voor afschrijvingen op vaste eigendommen

Het belangrijke verlies door de Venezuela-vestigingen geleden in verband met de daling van den Bolivar koers werd uit de bedrijfswinst bestreden.

Dividend kan niet uitgekeerd, maar kapitaal en reserves bleven onaangetast.

Men beluistert — de omstandigheden in aanmerking genomen — nogal een optimistischen toon.

Uit den Verren Vreemde

A long way naar de Indische constitutie.

In de zitting van het Lagerhuis heeft de minister voor Indië, Sir Samuel Hoare, den 27en Juni een verklaring afgelegd, die van bijzondere beteekenis is, ook door het tijdstip waarop zij uitgesproken werd.

De werkzaamheden, uitvloeisels van de Round-table-conferences worden stelselmatig voortgezet. Hiervoor zijn drie speciale commissies in actie, onder welke een, met markies van Lothian als voorzitter, die een oplossing zoekt voor het moeilijke vraagstuk van het kiesrecht en de verdeeling der zetels in het toekomstige Indische parlement. Maar daarnaast had de Raadgevende commissie van de Round-table-conference ook nog doorgewerkt en deze had een voorstel gedaan, om voor het vraagstuk der verschillende gemeenschappen, welke in de bevolking naast en tegenover elkander staan, een verhouding aan te nemen, die voor de uitwerking van de Lothian-opdracht van belang had kunnen zijn. Die poging was echter niet geslaagd en in het hierover uitgebracht rapport had de commissie aan de regeering gevraagd om zelf en zelfstandig den knoop nu maar door te hakken. Delhi haastte zich niet. Den 20en Maart hadden de Mohamedanen bepaald als de dag voor hun congres, tevens dreigden zij met een boycot. Den 19en t. v. verscheen een regeeringsverklaring, waarin nog slechts werd bericht, dat de kwestie in studie was en dat de regeering het nemen van een besluit niet langer zou uitstellen dan noodig zou blijken. De Mohamedanen schortten toen de boycot op, maar spraken den eisch uit, dat vóór het einde van Juni een beslissing van de regeering moest komen.

De Engelsche regeering werkt gaarne met verklaringen, die op het nippertje verschijnen. Vermoedelijk wil zij zoo de gelegenheid afsnijden van veel en druk commentaar vooraf, en speculeert zij ook op de verrassende inwerking van een onverwacht koud stortbad op een opgezweepte, verhitte, oppositie-stemming. Zoo is Sir Hoare nu den 27en Juni bij het debat over Indië in het Lagerhuis, met zijn verklaring gekomen.

Er waren overigens ook andere redenen om zich over de voornemens der Indische politiek uit te spreken, onderwerpen, waarover in het Lagerhuis-debat inlichtingen waren gevraagd, en die, afgescheiden hiervan, in Indië brandende kwesties van den dag waren.

Zooals men weet, heeft de Indische regeering sedert ruim een half jaar het stelsel van besturen bij ordonnantie op een wijze in toepassing gebracht, die van eene zijde veel kritiek heeft uitgelokt, doch die van een andere zijde groote waardeering ondervindt. De rust, orde en veiligheid waren overal verdwenen, terrorisme in allerlei vorm nam met den dag toe. Verzet tegen het gezag had bedenkelijke vormen aangenomen. Deze verschijnselen moeten niet verward worden met den strijd tusschen Hindoes en Mohamedanen, die eigenlijk niet tegen het Britsch-Indische gezag is gericht. Woedt deze godsdienstoorlog nog fel voort, de regeering is er wel in geslaagd de binnenlandsche revolutionnaire onrust te bedwingen. Hiertoe zijn maatregelen bij ordonnantie genomen. De dwangverordeningen zijn in opvolging uitgevaardigd, zooals zij door de dreilgende omstandigheden noodzakelijk werden geoordeeld. In October 1931 werden speciale rechtbanken ingesteld, met meer dan gewone bevoegdheden, tegen het terroristisch drijven.

In December volgden strafbepalingen op het weigeren van pacht. Tegen de beweging der „roode hemden", die in de N. W. grensprovincie het karakter van een opstand had aangenomen, werden nog vóór het einde van 1931 maatregelen verordend. Toen het onmogelijk was gebleken het Indisch Congres tot rede te brengen, richtten begin Januari verschillende ordonnanties zich tegen verboden politieke bijeenkomsten en tegen het beruchte posten. Begin April werd de bijeenkomst van het Congres verboden, die uitgeschreven was niettegenstaande vele leiders der partij, wegens verzet tegen de ordonnanties, in de gevangenis zaten.

Door de gestrengheid waarmede de ordonnanties in toepassing zijn gebracht, heeft het bestuur de leiding overal weer in handen gekregen (afgescheiden, zooals gezegd, van den onderlingen strijd tusschen Hindoes en Mohamedanen), maar daarom kan men den toestand nog niet bevredigend noemen. Vóórdat de bevelschriften uitgevaardigd waren, was 't aantal gearresteerden al groot. Namen de teekenen van openlijk verzet wel wat af tijdens het verblijf van Gandhi in Londen, na zijn terugkeer in Indië bleek dat de Congrespartij niet tevreden was met hetgeen de groote leider bij de Ronde-tafel-conferentie in verzoenenden geest gesproken had, en tevens dat Gandhi meer door de partij, dan deze door hem, beheerscht werd. Gandhi ging in tegen de ordonnanties van Januari, hetgeen zijn arrestatie ten gevolge had. Thans zitten meer dan 31000 Indiërs voor politieke redenen in de gevangenis.

Die ordonnanties zijn als tijdelijke verordening uitgevaardigd. De termijn loopt ten einde. In Engeland en in Indië vroeg men zich af: hoe nu verder? Hierop heeft Sir Hoare ook het antwoord gebracht.

De ordonnanties zullen vernieuwd worden voor zoover en waar de toepassing nog noodig wordt geoordeeld.

De regeering heeft besloten zelf een oplossing aan te geven voor het vraagstuk der verhouding der gemeenschappen in de nieuwe staatsregeling. Hierover zal men nader hooren als MacDonald uit Lausanne te Londen zal zijn teruggekeerd, vóór het einde van den zomer moet deze kwestie beredderd zijn.

Met dit alles wil de regeering doen uitkomen, dat het haar ernst is met haar hervormingsvoornemens voor de constitutie van Indië. De Indische nationalisten zijn, volgens haar, de vijanden van dit streven, daarom moet aan hun drijven paal en perk gesteld worden. Hoare heeft den weg aangegeven volgens welke de ontwikkeling verder moet verloopen. De Engelsche regeering zal een ontwerp-constitutie opmaken. Daarbij zal zoowel aan de provincies van Britsch-Indië, als aan de nieuwe federatie, die gevormd zal worden door de Indische vorstenstaten met de provincies, autonomie verleend worden. De grondwetten der provincies behoeven niet te wachten op het volledig in werking treden der federatieve grondwet, zij kunnen als voorloopers van deze in toepassing komen.

Er zijn — zooals boven gezegd — drie speciale commissies werkzaam. Behalve die onder Lord Lothian, is er één voor de financiën in het algemeen, onder Lord Percy, deze heeft haar rapport al opgesteld en één voor de financiën der vorstenstaten, onder Sir Davidson, de leden dezer commissie zijn uit Indië te Londen teruggekeerd, haar rapport zal binnen kort gepubliceerd worden. Zoodra de regeering overeenkomstig de mededeeling van den minister voor Indië, haar oplossing in zake de kwestie der verhouding der gezindten en gemeenschappen bekend zal hebben gemaakt, zal de commissie Lothian ook haar eindrapport kunnen opstellen. Alsdan zal het geheel der voorstellen kunnen worden overzien. Blijven enkele vragen nog te behandelen, dan kan daarvoor zooiets als een kleine Rondetafelconferentie bijeen komen. Dit alles is echter nog maar voorbereiding van de parlementaire behandeling in het Britsche parlement. Hoare zeide, alvorens het definitieve wetsontwerp in te dienen, nog eerst een ontwerp te willen voorleggen aan een uit leden van Lager- en Hoogerhuis samengestelde commissie. Deze zal zich weer met Indië in contact stellen en in overleg treden met een vertegenwoordiging uit Indië. Haar werkzaamheid moet dan leiden tot een advies aan de regeering, die dan eindelijk zal kunnen komen tot het opstellen van haar definitief wetsontwerp. En dan — dan eerst begint de behandeling in het Lagerhuis, om verder den langen weg te volgen van elk wetsontwerp.

Spreekt uit deze mededeeling de ernst der bedoeling om de ontwikkeling van Indië in de richting van zelfstandigheid voort te zetten, het „langzaamaan, dan breekt 't lijntje niet", vormt toch een tegenstelling met de eerder gewekte verwachtingen, die zelfs nog door de vorige regeering Mac Donald en door den vorigen onderkoning, Lord Irwin, gevoed zijn.

Kan men beamen, dat de door deze vorige regeeringen gevolgde politiek op een mislukking is uitgeloopen; kan men toegeven, dat de nu toegepaste maatregelen als onvermijdelijke reactie te beschouwen zijn; kan men mee gevoelen wat Hoare gezegd heeft, „dat zoolang de drijfkrachten van het Britsch-Indische Congres niet voor goed afzien van hun pogingen om het huidige bestuursstelsel onmogelijk te maken en zich blijven stellen tegenover de gevestigde regeering, er geen kwestie kan zijn van onderhandelingen met de Congrespartij van eenigerlei aard"; kan men zich in dit alles verplaatsen, dan blijft men toch onder den indruk van een onbevredigd gevoel, wanneer de minister, als hij voor de oplossing van het groote vraagstuk der nieuwe constitutie voor Indië een lang en langzaam verloop in 't vooruitzicht stellend, geen beleid weet aan te geven ter bezwering van de plagen van den dag, die aangewezen zijn ook plagen van lang en langzaam verloop te worden voor hen, die slachtoffers zijn geworden van de te toegevende, van de in dwaling leidende politiek Mac Donald—Irwin. Terecht stellig, wil de Indische regeering niet onderhandelen met de ondermijners van haar gezag, maar goed beleid is er op gericht de tegenstellingen te verzachten.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling 't Gooi (zetel Hilversum).

Deze afdeeling is overgegaan tot de instelling van een Informatie-bureau, dat zich ten doel stelt:

1e. om hen, die voornemens zijn naar Nederl.-Oost- of West-Indië te vertrekken, alle door hen, in verband hiermede, gewenschte inlichtingen te verstrekken;

2e. om aan personen die, uit genoemde landstreken in Nederland verwacht of hier te lande reeds aangekomen en voornemens zijn om zich tijdelijk of definitief in het Gooi te vestigen, alle door hen benoodigde informaties te verschaffen, bijvoorbeeld met betrekking tot pensions, koop of inhuur van huizen, ter zake onderwijs-inrichtingen en wat dies meer zij.

Bestuur: G. A. van Seventer, Sophialaan 20, voorzitter; mejuffr. B. J. van Maarseveen, Zonnelaan 16, Vice-Voorzitster; de H.H. J. H. Stocksmeier, Pr. Julianalaan 13, 1e secretaris en A. Hoogesteger, Bisonlaan 4, 2e secretaris, allen te Hilversum.

Veertien leden der Vereeniging hebben zich bereid verklaard om, puttend uit hunne practische ervaring, opgedaan in ambt of beroep, aan belanghebbenden die voorlichting te verschaffen, welke een ieder hunner in zijne bijzondere levensomstandigheden zal blijken noodig te hebben.

Het Bestuur v.h. Informatiebureau.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Voor de leden in Ned.-Indië.

De leden die in Ned.-Indië verblijven worden vriendelijk verzocht de door hen verschuldigde contributie aan hem over te maken, zoodra door hen ontvangen is een postwisselformulier en zulks teneinde verdere kosten op de inning dier contributie niet noodeloos te vergrooten.

De Hoofdvertegenwoordiger van Oost en West,
L. M. F. PLATE.

Informatie-Bureau.

Het Informatie-bureau der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag, is dagelijks geopend van 10—12 en van 2½—4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Verkrijgbaar ad *f* 0.25 „Curaçao", naar de laatste gegevens bewerkt door het Bestuur der afdeeling aldaar, welker secretaris, de heer H. J. C. Bodenburg Hellmund gaarne bereid is verdere informatiën omtrent Curaçao aan belanghebbenden te verstrekken.

Studie-Commissie.

De heer H. J. A. Schroeder, Inspecteur van het Onderwijs te Willemstad (Curaçao) is opgetreden als vertegenwoordiger der Commissie aldaar. Genoemde heer is gaarne bereid alle mogelijke inlichtingen te verschaffen.

Europ. en Indo-Europ. meisjes in den kampong.

Tot tegengang van dit euvel, aldus onzen Hoofdvertegenwoordiger in O.-I., wijden de besturen van verschillende vereenigingen en comité's hieraan hunne volle aandacht, t. w. Pro Juventute, welke vereeniging overal in Indië hare vertakkingen heeft, de Juliana-Stichting te Malang, de Voogdijraad e. d. Ook de verschillende over geheel Indië verspreid zijnde Steuncomité's werken in die richting.

HET HOOFDBESTUUR.

Ter overdenking.

Aan hen, die de Vereeniging „Oost en West", bij uiterste wilsbeschikking wenschen te bedenken, wordt daartoe de volgende vorm aanbevolen:

„Ik vermaak aan de Vereeniging „Oost en West", zetel Den Haag, waarvan de Statuten zijn goedgekeurd laatstelijk bij K. B. van 1 September 1927, No. 22, de som van ....

uit te keeren binnen .... maanden na mijn overlijden, vrij van alle kosten en rechten.

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Korte Voorhout 6, Den Haag; in O.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Bromostraat 9, Malang; in Suriname aan den W. K. A. baron van Lynden, voorzitter der afdeeling; en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Secretaris der aldaar gevestigde Afdeeling.

Leden van „Oost en West"

Doet Uwe inkoopen bij de leveranciers, die het „Koloniaal Weekblad" door adverteeren steunen. Tracht vertrouwde firma's op te wekken tot plaatsing van annonces in het „K. W.". Ook daarmede steunt gij de belangen van de Vereeniging.

VAN DE REDACTIE.

Luchtpost naar Indië.

Met het vliegtuig, dat 30 Juni j.l. van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken, werd 218 K.G. 679 gr. luchtpost verzonden, met een netto gewicht van 193 K.G. 306 gr.

De zending bevatte 13207 brieven tot en met 5 gram; 339 briefkaarten en postwissels; 601 stukken tot en met 10 gram; 2075 stuks zwaarder dan 10 gram; 1941 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; tezamen 16222 stuks.

Dertiende Koloniale Vacantiecursus voor Geografen.

Op 28, 29 en 30 December e.k. zal vanwege het Comité voor Indische Lezingen en Leergangen wederom een Koloniale Vacantiecursus voor Geografen worden gehouden.

Luchtpost uit Indië.

Blijkens mededeeling van de Indische Postadministratie heeft het retourvliegtuig „Duif" van den Holland-Indiëdienst 183 K.G. 310 G. post aan boord voor Nederland.

Koloniale Postspaarbank in Suriname.

Het verslag over het jaar 1931, is voor belangstellende leden ter inzage op onze Leeszaal, K. Voorhout 6.

Vereeniging „Tjandi-stichting".

Het 19e jaarverslag — 1931 — voor belangstellende leden ter inzage op de Leeszaal, K. Voorhout 6.

De K. N. I. L. M. in Mei 1932.

Het vervoer op de regelmatige lijnen was iets beter dan in April, vooral het traject Bandoeng—Batavia toonde een gunstigen vooruitgang.

Op de rond- en speciale vluchten toont het vervoer een recordcijfer, dat grootendeels te danken is aan het buitengewone enthousiasme, dat voor de rondvluchten in Semarang en Palembang bestond.

Het totaal aantal passagiers bedroeg 4170, gesplitst als volgt:

Batavia—Bandoeng	315
Bandoeng—Batavia	342
Batavia—Semarang—Soerabaja	95
Soerabaja—Semarang—Batavia	111
Batavia—Palembang—Singapore	23
Singapore—Palembang—Batavia	19
Batavia—Palembang—Pakanbaroe—Medan	17
Medan—Pakanbaroe—Palembang—Batavia	24
Rond- en speciale vluchten	3224
Totaal	4170

Het goederenvervoer geeft het gunstige cijfer van 7089 K.G. te zien, wat te danken is aan het dagelijksch krantenvervoer van Batavia naar Bandoeng.

Aan luchtpost werd vervoerd 1288 K.G. of ruim 90.000 brieven. De vermindering t.o.v. April wordt hierdoor verklaard, dat in Mei geen doorvervoer van luchtpost uit Holland naar Semarang en Soerabaja per vliegtuig plaats vond, daar de K.L.M.-vliegtuigen alle op Zaterdag in Batavia aankwamen en de post daardoor met den trein verder ging.

Voor verschillende firma's worden met succes weder reclamevluchten gehouden en honderdduizenden strooibiljetten uitgeworpen boven Soerabaja, Sidoardjo, Modjokerto, Semarang, Palembang, Medan, Siantar, enz.

Van de bons met recht op een prijs, die uitgestrooid werden, zijn in Palembang 84 pct., Medan 85 pct. en Semarang zelfs 93 pct. door de gelukkige vinders ingeleverd.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

P. Ch. F. K. Textor, admin. ambt. b.h. B.B., Buitenruststraat 13, Leiden.

In Nederland aangekomen verlofgangers.

Mevr. C. J. A. Arnold Bik, 1ste commies b.d. S. S. en Tr., Carnegielaan 11, Den Haag; C. J. G. van Spaardonck, dir. der Holl. Inl. Kweekschool te Fort de Kock, per adres Pension Schimmel, Annastr., Oosterbeek; A. Jansen, Mulo-onderwijzer, Twelloscheweg 4, Deventer; L. W. van Beem, controleur 2e kl. b.d. P.T.T.-dienst, Molukkenstraat 127, Amsterdam-O.; mr. B. van Haaften, adj.-insp. v. Financiën, per adres mr. P. Boelman ter Spill, Bergen (N.H.); J. Kuit, burg. ambt. b.d. Magazijndienst der Art., Hendrik van Deventerstraat 164, Den Haag; J. W. van Hugten, vakonderwijzer K. W. S. Violenstraat 45, Hilversum; J. F. Ertzinger, boscharchitect, 1e kl. b.h. Boschwezen, Lijsterbesstraat 115, Den Haag; C. Boomer, ijker, 1e kl. b.h. IJkwezen, per adres Rotterdamsche Bankver., Breda; F. Grohé, opzichter 1e kl. b.d. S.S. en Tr., Heliotroopstraat 54, Den Haag; J. H. Planjé, monteur 1e kl. b.d. Marinevliegdienst te Soerabaja, Haarlemmermeerstraat 119 II, Amsterdam; N. E. Breeman, hulpprediker t.d. v.d. Inl. Christengem. per adres Bödeker, 1e Keucheniusstraat 20 I, Amsterdam-W.; F. J. P. Storm van 's Gravesande, wnd. hoofdinspect. v. Fin., 2e Korte Baanstr. 5a, bis, Utrecht; O. Veenbaas, gouv. arts 1e kl. b.d. dienst der Volksgez., Ned. Handel Mij., Amsterdam; mr. J. M. van Walsem, tijd. buitengew. lid v.d. Raad v. just., te Semarang, per adres mej. J. van Walsem, Kastanjelaan 35, Arnhem; J. A. A. de Vries, 1e. luit. der inf., Reigerstraat 3, Breda; D. de Vries, off. v. gez., 2e kl., Lagedijk 31, Koog a.d. Zaan; A. Goudswaard, dir. apoth. 2e kl., v. Weede v. Dijkveldstraat 37, Den Haag; M. Spier, off. v. gez., 1e kl., Kampervest 21, Haarlem; F. J. Bijvoet, 1e luit. der art., Harstenhoekweg 148, Den Haag; J. de Jong Swemer, kap. der Genie, Hasseltschestraat, Den Haag; R. Klomp, kap. der inf., Stationsweg, Ruinerwold; H. C. J. G. Schmidt, 1e. luit. der inf., Twentsche Bank, Weert; J. J. Pesman, kap. Gen. Staf., Marconistraat 73, Den Haag; P. A. G. Hubeler, kap. der Genie, Klein Huurgerink E 293, Eefde; L. C. W. Polak, 1e. luit. Top. Dienst, de Perponcherstraat 110, Den Haag; S. G. Smit, schoolhoofd b.h. O. W. L. O., Hoofdstraat 79, Hillegom; N. H. Verdam, ingenieur 1e klasse bij den P.T.T.-dienst, p.a. mr. J. Verdam, Obrechtstraat 390, Den Haag; C. C. Axel, douanekommies 1e kl. b.d. dienst der In- en Uitv. en Acc., Boschje 18a, Rotterdam. W. F. M. Lampe, commies ten Parkette van den Procureur-Generaal in Curaçao, Galileistraat 52, Den Haag.

Met Pensioen.

T. van Essen, Olt. inf., Huize Insulinde, Hees bij Nijmegen; N. J. Bink, Olt. inf., Kamerlingh Onneslaan 185a, Schiedam.

Elk beroep kent sterren en mislukkingen. Niet, wèlk beroep ge uitoefent, maar hóe, bepaalt uw succes. (Maandblad „Succes").

Efficiency is een geestelijke eigenschap; niet een technische methode. Onvoldoende kennis van het Engelsch heeft die dwaling doen ontstaan. (Maandblad „Succes").

Mutatiestaat van 29 Juni tot 6 Juli '32

Nieuwe Leden:	**Voorgesteld door:**
Mevrouw de Wed. Dr. A. J. A. Hoorweg, Medan, Poloniaweg 23.	Eigen aanmelding.

Afschrijvingen:

H. C. Verniers van der Loeff, Oud-Kapitein N.-I.-L., Nijmegen, St. Annastraat 171.

Mejuffrouw C. M. Dubois, Utrecht, Nobelstr. 1bis.

Adresveranderingen:

A. J. van Wilgenburg, Controleur B.B. 1ste kl., van: Bagan, Si-Api-Api, naar: Amsterdam-W., Jan van Riebeeckstraat 15. f 5.—.

W. F. M. Smit, Commies Parket Procureur-Generaal, van: Curaçao, naar: Den Haag, Galileistraat 52. f 5.—.

D. Karreman, Oud-Kapitein N.I.L., van: Voorburg, Prinses Mariannelaan 66, naar: Den Haag, Appelstraat 73.

J. A. Liems, Den Haag, van: Daguerrestraat 171, naar: Marconistraat 84.

G. Reeling Brouwer, Oud-Kapitein N.-I., Den Haag, van Amalia van Solmsstr. 3, naar: Laan van Meerdervoort 199.

C. F. Hazenberg, Kapitein Inf., van: Den Haag, Volkerakstr. 28, naar: Bandoeng, p.a. D.v.O.

Tjokorda Gdé Raka Soekawati, Lid v.d. Volksraad, van: Den Haag, Laan van Meerdervoort 370, naar: Batavia-C., p.a. Volksraad.

A. Dirks, Controleur 1ste kl. B.B., van: Berabei, naar: Tandjong-Radja (res. Palembang).

J. L. Neuteboom, thans: Inspecteur Inlandsch onderwijs te Koepang (Timor).

R. G. Nieuwenhuijs, Inspecteur van Financiën, thans te Soerabaja, Riebeecklaan 28.